

Oblastní inspektorát České Budějovice
U Výstaviště 16, P.O.Box 32, 370 21 České Budějovice
tel.: 386 109 111, fax: 386 357 581
IČ: 41 69 32 05, e-mail: public@cb.cizp.cz, www.cizp.cz

Dle rozdělovníku

Naše č.j.: ČIŽP/42/OOP/SR01/1106446.013/12/CJL

Vyřizuje: RNDr.Koubalíková

Telefon: 386 109 140, 731 405 156

E-mail: koubalikova_jitka@cb.cizp.cz

Č.Budějovice dne: 24.08.2012

ROZHODNUTÍ

Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát České Budějovice (dále jen „ČIŽP“), jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 75 odst. 1 písm. f) zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), s působností podle § 80 odst. 3 tohoto zákona, v souladu s ustanovením § 83 odst. 4 ZOPK, rozhodla, že se

Správě Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava, 1.máje 260, 385 01 Vimperk, IČ: 00583171 (dále jen „Správa“), ukládá:

A.

pokuta ve výši 250.000,-Kč (slovy dvě stě padesát tisíc korun českých)

za správní delikt podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. e) ZOPK, kterého se dopustila tým, že nedovoleně zasahovala do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů - kriticky ohroženého druhu tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), když

1. **rušila** tetřevy při provádění těchto činností, v těchto lokalitách a v tomto období:

- a) přítomností lidí, hlukem motorových pil při odstraňování souší podél turisticky značených cest: v trase Třístoličnick – Trojmezna – Plechý, Stará březnická cesta, přístup k jezeru Laka, přístupové cesty na Poledník; v lokalitě Stará březnická cesta také harvestory a nákladními automobily, vše v období května 2011;
- b) přítomností lidí a hlukem motorových pil při kácení smrků napadených lýkožroutem smrkovým a při jejich odkorňování, v pásu širokém 200 m podél státní hranice od Trojmezna po Plechý v období jaro 2010 a jaro 2011, obdobně v pásu širokém 200 m podél státní hranice od Smrčiny na Hraničnick na jaře 2010; v území od Smrčiny po Hraničnick, ale v rozšířeném pásu na více jak 500 m od státní hranice, při provádění loupání na stojato, v období květen až červenec 2011.

2. **zasahovala do biotopů** tetřevů vytvářením rozsáhlých ploch bez stromového patra při provádění zásahů proti šíření lýkožrouta smrkového na lokalitách Bavorská cesta spolu s navazujícím Jezerním hřbetem a Na Ztraceném v červenci a srpnu 2011.

Tato jednání Správy jsou v rozporu s ust. § 50 odst. 1 a 2 ZOPK. Správa zasahovala do biotopů a rušila zvláště chráněné živočichy kriticky ohroženého druhu tetřev hlušec bez výjimek vydaných podle ust. § 56 ZOPK.

B.

pokuta ve výši 200.000,-Kč (slovy dvě stě tisíc korun českých)

za správní delikt podle ustanovení § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK, kterého se dopustila tým, že vykonávala činnosti zakázané ve zvláště chráněném území, když hospodařila na

pozemcích v Národním parku Šumava (dále jen „NPŠ“) způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, konkrétně:

1. použila biocidy (lapáky a trojnožky ošetřené insekticidem Vaztac 10 EC) ve II.zónách NPŠ v počtech a v lokalitách vyznačených v mapových podkladech Správy a v protokolech z kontrol ČIŽP. Biocidy byly bodově použity na celém území NPŠ bez výjimek vydaných podle ust. § 43 odst. 3 ZOPK v jarním období roků 2010 i 2011.

2. prováděla lesnické činnosti – kácení smrků napadených lýkožroutem smrkovým a následné zpracování dřevní hmoty, v jejichž důsledku došlo na různě velkých plochách k odstranění patra vzrostlých stromů, a tím k významným změnám ve světelných, teplotních a vláhových poměrech a v důsledku toho budou předmětná místa obsazena jinými druhy živočichů a rostlin. Konkrétně se jednalo o zásahy v lokalitách: Na Ztraceném v období červenec a srpen 2011 a oblast u jezera Laka v průběhu roku 2010.

Těmito jednáními Správa porušila zákaz stanovený v ust. § 16 odst. 1 písm. a) ZOPK. Správa vykonávala činnosti zakázané v národních parcích bez výjimek vydaných podle ust. § 43 odst. 3 ZOPK.

C.

povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení ve výši 2 500,- Kč (slovy dva tisíce pět set korun českých). Tato částka je stanovena podle § 79 odst. 5 zákona č.500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a dle § 6 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení.

Pokuta i paušální částka nákladů řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České inspekce životního prostředí u ČNB Praha – **číslo účtu 16010-9126101/0710**, variabilní symbol **00583171**, specifický symbol **4210185812**.

Odůvodnění

ČIŽP provedla v roce 2011 na území NPŠ na základě podnětů několik kontrol se zaměřením na činnosti Správy a jejich soulad s ustanoveními ZOPK:

Ve dnech 05.05.2011 a 12.05.2011 byla provedena kontrola použití biocidů na území NPŠ v období od počátku roku 2011 až do doby ukončení kontroly, tj. sepsání závěrečného protokolu, do dne 25.05.2011. Předmětem kontroly bylo použití lapáků a trojnožek ošetřených insekticidem Vaztak 10 EC (dále také „otrávené“ lapáky a „otrávené“ trojnožky) v rámci rozmístění obranných zařízení proti lýkožroutu smrkovému a to nejprve v lokalitách, na které upozornily podněty Hnutí DUHA, dále byly doplněny informace o počtech obranných zařízení použitých pro celé území NPŠ. Výsledek šetření - na území NPŠ (všech územních pracovištích) bylo rozmístěno celkem 6014 ks „otrávených“ lapáků a 1175 ks „otrávených“ trojnožek ošetřených insekticidem Vaztak 10 EC bez platné výjimky vydané podle ustanovení § 43 odst. 3 ZOPK ze zákazů uvedených v ustanovení §16 odst. 1 písm. a) ZOPK. Povolení k použití biocidu při ochraně lesa proti kůrovcům ve II.zóně NPŠ pro rok 2011 a 2012 bylo vydáno dne 15.06.2011 formou rozhodnutí pod zn. SZNPS02323/2011/18-NPS05210/2011. Rozhodnutí vydala Správa, jako příslušný orgán ochrany přírody, Správě jako žadateli a správci zvláště chráněného území. Proti rozhodnutí bylo podáno odvolání. V rozhodnutí byl vyloučen odkladný účinek odvolání. Na odvozních místech (skládkách) ani v porostech nebyly v roce 2011 biocidy aplikovány. Uvedené rozhodnutí bylo odvolacím orgánem zrušeno pro procesní vady.

Dalším šetřením bylo zjištěno, že pro rok 2010 bylo povolení pro použití biocidů při ochraně lesa proti hmyzím škůdcům vydáno Správou dne 19.04.2010 pod zn. SZNPS00138/2010/4-NPS03757/2010. Proti rozhodnutí bylo podáno odvolání, nebyl vyloučen jeho odkladný účinek. Správa vyhověla odvolání, vydala dne 03.06.2010 nové rozhodnutí pod zn. SZNPS00138/2010/11-NPS05361/2010. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 24.06.2010. Před jarním rojením lýkožrouta smrkového v roce 2010 byla tedy rovněž rozmístěna obranná zařízení včetně těch, na které byly aplikovány biocidy, před vydáním výjimky. Počet rozmístěných obranných zařízení na území NPŠ v roce 2010: „otrávené“ lapáky v porostech – 2632 ks, na odvozních místech – 3765 m³, „otrávené“ trojnožky 1431 ks.

ČIŽP dále provedla kontrolu kácení souší podél turisticky značených tras v působnosti ÚP Stožec (trasa Třístoličník –Trojmezna - Plechý) a ÚP Modrava (Stará březnická cesta) na základě podnětů, které upozornily na výskyt zvláště chráněných druhů ptáků v předmětných lokalitách a jejich možné rušení hlukem a zásahy do biotopů. Kontrola byla zahájena dne 20.05.2011 na ÚP Stožec, zde pokračovala dne 31.05.2011 a dne 10.06.2011 pokračovala na ÚP Modrava. Závěrečný protokol byl dokončen dne 17.06.2011 se závěrem: Podmínky pro provedení kácení souší v uvedených lokalitách, zejména s ohledem na způsob provedení v okolí Staré březnické cesty, kde byla dřevní hmota těžena harvestorem a odvážena z lokality, měly být stanoveny ve výjimce vydané podle ustanovení § 56 ZOPK, ze zákazů uvedených v ustanovení § 50 odst. 2 téhož zákona. Výjimka vydána nebyla, při provádění uvedených činností docházelo k rušení zvláště chráněných druhů živočichů, zejména tetřeva hlušce, hlukem v období hnízdění.

Dalšími lokalitami, kde bylo provedeno kácení souší v jádrovém území výskytu tetřeva na území NPŠ na jaře 2011 bez vydání výjimky, byly například - přístup k jezeru Laka a přístupové cesty k rozhledně na Poledníku. K těmto lokalitám byly jen vyžádány informace od Správy, nebyla provedena terénní šetření.

ČIŽP také kontrolovala kácení stromů napadených lýkožroutem smrkovým v pásu podél státní hranice s Rakouskem, které bylo započato v květnu a pokračovalo v červnu 2011. Kácení a odkorňování probíhalo v pásu širokém 200 m podél státní hranice s Rakouskou republikou v jarním období nejen v roce 2011, ale také v roce 2010 a 2009. V roce 2011 však došlo k rozšíření tohoto pásu na některých místech na více jak 500 m od státní hranice. ČIŽP se při kontrole zaměřila zejména na oblast Smrčiny v působnosti územního pracoviště Stožec, a to podle obsahu podnětů Hnutí Duha a České společnosti ornitologické přijatých ČIŽP dne 13.06.2011, které upozornily na výskyt zvláště chráněných druhů ptáků a jejich možné rušení hlukem v době hnízdění a vyvádění mláďat a negativní zasahování do biotopů, zejména u tetřeva hlušce. Podmínky pro provedení asanace stromů napadených lýkožroutem smrkovým v pásu podél státní hranice s Rakouskou republikou, zejména v oblasti Smrčiny a I. zóny č. 132 NPŠ, kde je Správou potvrzen výskyt tetřeva hlušce, měly být stanoveny ve výjimce vydané podle ustanovení § 56 ZOPK, ze zákazů uvedených v ustanovení § 50 odst. 2 téhož zákona. Výjimka vydána nebyla, dle názoru ČIŽP by další činností docházelo k významnému rušení zvláště chráněných druhů živočichů, zejména tetřeva hlušce, hlukem. ČIŽP proto zahájila se Správou NP a CHKO Šumava správní řízení o omezení činnosti podle ustanovení § 66 ZOPK. ČIŽP vydala dne 27.06.2011 rozhodnutí o předběžném opatření č.j. ČIŽP/42/OOP/SR01/1109106.002/11/CJL a následně dne 18.07.2011 i rozhodnutí ve věci č.j. ČIŽP/42/OOP/SR01/1109106.004/11/CJL, kterými omezila Správě výkon činností při zásazích proti lýkožroutu smrkovému tak, že při těchto zásazích lze použít pouze takové činnosti, které nemohou rušit jedince druhu tetřev hlušec. Přesto byly práce prováděny v takovém rozsahu a takové intenzitě, že při nich docházelo k rušení hlukem. Loupání na stojato provádělo až 40 lidí denně, práce probíhaly od poloviny července do poloviny srpna

2011. Na konci července bylo oloupano 1084 ks stromů (tj.cca 2500 m³). Nedošlo však k výraznému ovlivnění stanovištních podmínek, neboť bylo prováděno nákladné loupání dřevin na stojato. Důvodem pro provádění těchto činností v předmětné lokalitě byla snaha Správy dodržet podmínky Dohody uzavřené mezi Ministerstvem životního prostředí ČR a spolkovým Ministerstvem zemědělství, lesního hospodářství, životního prostředí a vodního hospodářství Rakouské republiky.

ČIŽP byla podněty upozorněna na to, že Správa změnila management území v lokalitě Bavorská cesta a na navazujícím Jezerním hřbetu z původně bezzásahového režimu na režimu zásahový. Jedná se o území s prokázaným výskytem tetřeva hlušce. ČIŽP provedla první šetření v této lokalitě dne 25.07.2011. ČIŽP se na základě porovnání obsahu odůvodnění interních protokolů zpracovaných Správou k použití technologie zásahu a skutečného způsobu provádění zásahů proti lýkožroutu smrkovému, který schválilo vedení Správy, rozhodla doplnit si odborné posouzení této lokality. Odborné posouzení této lokality zpracovala Česká společnost ornitologická podle požadavku ČIŽP dne 02.08.2011. Na základě doplněných podkladů a dalších konzultací navrhla ČIŽP postup pro provádění zásahů proti lýkožroutu smrkovému v předmětné lokalitě s cílem minimalizovat změny biotopu vhodného pro tetřeva hlušce. S tímto návrhem byla Správa seznámena dne 05.08.2011. Správa návrh dobrovolně akceptovala a realizovala – v oddělení 91 se prováděla těžba, odkorňování a vyklízení v kombinaci s loupáním na stojato, případně se ponechaly bez zásahů větší skupiny stromů a v dalších odděleních, kde byla zjištěna vysoká parazitace kůrovců, nebyly prováděny zásahy vůbec. Všechny zásahy v této lokalitě byly však prováděny bez výjimky vydané podle § 56 ZOPK v jádrovém území výskytu tetřeva na území NPŠ.

ČIŽP také prováděla šetření v okolí první zóny ochrany přírody č.61 NPŠ – nejprve dne 21.07.2011 v oblasti jižně od této zóny podél Ptačího potoka, kde byly prováděny nahodilé těžby kůrovcem napadených stromů - místo šetření bylo vybráno podle obsahu podnětu Hnutí DUHA. Podnět upozornil na výskyt zvláště chráněných druhů ptáků – tetřev hlušec, datlík tříprstý, sýc rousný, kulíšek nejmenší, jejich možné rušení a na hrozící změnu kvality jejich biotopu v uvedené lokalitě. ČIŽP nezhájila řízení o omezení nebo zákazu činnosti v oblasti Ptačího potoka, ke kterému směřoval podnět. Vzhledem k předpokládanému objemu prací ČIŽP upozornila Správu, aby při provádění dalších činností dodržela základní ochranné podmínky pro národní parky (§ 16 odst. 1 písm. a) ZOPK). ČIŽP vyslovila názor, že není v tomto období (konec července) a v této lokalitě (bez prokázaného výskytu tetřeva hlušce) nutná výjimka z ust. § 50 ZOPK pro druh tetřev hlušec.

Na základě doplnění podnětů k této lokalitě označované rovněž jako Na Ztraceném (nebo širší okolí Ptačího potoka) ČIŽP provedla další šetření dne 16.08.2011 se zaměřením na vyhodnocení stavu lokality po dosud provedených zásazích proti kůrovcům. Správa jako příslušný orgán ochrany přírody k vyhodnocení stavu lokality a uvážení potřebnosti vydání výjimky podle ustanovení § 43 odst.3 ZOPK ze zákazů uvedených v ust. § 16 odst.1 písm.a) téhož zákona vyslovila názor, že stav na lokalitě není možné označovat jako holinu a že k zásahům proti kůrovcům, při kterých dochází ke kácení dřevin i na poměrně rozsáhlých plochách, není nutná výjimka. Tento názor je v rozporu s názorem MŽP vysloveným v odůvodnění usnesení, které bylo vydáno dne 13.04.2011 pod č.j. 25240/ENV/11, 427/640/11 a ve kterém je mimo jiné uvedeno, že realizací zásahů proti kůrovcům lze jednoznačně předpokládat vznik menších či větších ploch po těžbě – tzv.holin a vznik holin lze považovat za podstatnou změnu v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů. Jelikož ČIŽP považuje vytváření rozsáhlých ploch s odstraněným stromovým patrem za činnosti, pro které je potřeba vydat výjimky podle ZOPK, rozhodla se zahájit správní řízení a

v tomto řízení mimo jiné posoudit rozsah a významnost změn ve struktuře a funkci ekosystémů na lokalitě Na Ztraceném.

Správa uvedla ve svém vyjádření ze dne 19.08.2011 ke zjištění ČÍŽP uvedeným v protokole z kontroly lokalita Na Ztraceném další lokality ve II. zónách NPŠ s rozsáhlými plochami s odstraněným stromovým, a to oblast Říjiště pod Plešným jezerem a oblast pod jezerem Laka, kde v předchozích letech probíhaly práce související se zásahy proti kůrovci, byly provedeny bez výjimek podle ZOPK a nebyly posuzovány jako porušení zákazů. I tyto lokality proto byly ČÍŽP zahrnuty do předmětu správního řízení.

Na základě výsledků kontrol ČÍŽP zahájila správní řízení se Správou přípisem č.j. ČÍŽP/42/OOP/SR01/1106446.001/11/CJL ze dne 24.08.2011 (doručeno dne 01.09.2011). Řízení bylo zahájeno:

A. podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. e) ZOPK - za nedovolený zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů – za rušení tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*) v období hnízdění a vyvádění mláďat a za způsobení změn některých jeho biotopů na území NPŠ ;

B. podle ustanovení § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK - za vykonávání činnosti zakázané ve zvláště chráněném území – za hospodaření na pozemcích v NPŠ způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů.

V zahájení řízení bylo dále uvedeno, že Správa se správních deliktů mohla dopustit při provádění níže uvedených činností bez výjimek vydaných podle ustanovení § 56 ZOPK ze zákazů uvedených v ustanovení v § 50 ZOPK nebo podle ustanovení § 43 ZOPK ze zákazů uvedených v ustanovení § 16 odst.1 písm. a) ZOPK. Lokality na území NPŠ, kde došlo k jednání naplňujícímu skutkové podstaty výše uvedených správních deliktů, jsou popsány také níže:

A.1. - kácení souší podél turisticky značených cest, případně spojené s odvážením dřevní hmoty, při kterém docházelo k rušení zejména hlukem kriticky ohroženého druhu tetřeva hlušce v období hnízdění a vyvádění mláďat v jádrových územích jeho výskytu na území NPŠ, v lokalitách: Trístoličnick-Trojmezná-Plechý, Stará březnická cesta, přístup k jezeru Laka, oblast Poledníku, v období květen 2011;

A.2. - kácení smrků napadených lýkožroutem smrkovým, jejich odkorňování, případně i loupání na stojato, při kterém docházelo k rušení hlukem tetřeva hlušce v období hnízdění a vyvádění mláďat v jádrových územích jeho výskytu na území NPŠ, v lokalitách: Trojmezná-Plechý v pásu do 200m od státní hranice v období jaro 2010 a jaro 2011, Smrčina – Hraničnick v pásu 200m od státní hranice v období jaro 2010 a v rozšířeném pásu v období květen až červenec 2011;

A.3. – negativní ovlivnění biotopů tetřeva hlušce rozsáhlou těžbou smrků napadených kůrovci v jádrových územích výskytu tetřeva hlušce na území NPŠ, v lokalitách Bavorská cesta, Jezerní hřbet, Na Ztraceném, v období červenec a srpen 2011;

B.1. - použití biocidů ve II. zónách na celém území NPŠ – v roce 2011 i 2010, výjimky podle § 43 odst. 3 ZOPK ze zákazů uvedených v § 16 odst.1 písm. a) ZOPK pro použití biocidů byly sice vydány, ale opožděně;

B.2. – vytváření rozsáhlých ploch s odstraněným stromovým patrem ve II.zónách NPŠ, na kterých mohlo dojít k podstatným změnám v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, v lokalitách Na Ztraceném v období červenec až srpen 2011 a v lokalitách Říjiště pod Plešným jezerem a v oblasti pod jezerem Laka v roce 2010.

Správa a další účastníci řízení byli vyzváni, aby v termínu do 09.09.2011 zaslali svá vyjádření k zahájení správního řízení. Účastníci řízení byli upozorněni, že ČÍŽP zadá zpracování odborných posudků.

Dne 14.09.2011 bylo doručeno vyjádření Správy, ve kterém byl uveden popis zásahů ve výše uvedených lokalitách a vyhodnocení vlivů zásahů na ekosystémy a zvláště chráněné druhy (pro přehlednost text zkrácen, nejsou uvedeny obrázky):

K lokalitě - Na Ztraceném a širší okolí Ptačího potoka

„...Ke změnám ve struktuře ekosystému z části dochází, ale nedosahují rozsahu intenzivního zásahu s extrémními podmínkami těžko zalesnitelné holiny. Rovněž nedojde k úbytku přírodních a prioritních biotopů Natura 2000, mění se pouze jejich kvalita a to pouze dočasně. V lokalitě došlo k chybnému mapování biotopů Natura 2000....“

K lokalitě Říjiště pod Plešným jezerem

„V lokalitě Říjiště byla v letech 2006 – 2010 prováděna opatření související s ochranou okolních lesů....Postupně se rozšiřovaly plochy bez horní stromové vrstvy, které ale nelze označit za holiny....Nahodilou těžbou byl uvolněn podrost a ten byl vzápětí doplňován dřevinami.....Odstraněním horní stromové vrstvy, včetně souší, došlo ke ztrátě hnízdních možností a ochuzení části biotopů druhů jako je jeřábek lesní, datlík tříprstý, datel černý, kulíšek nejmenší, sýc rousný, nicméně v okolí mají tyto druhy dostatek vzrostlého lesa pro svůj zdárný vývoj...“

K lokalitě pod jezerem Laka

„...V roce 2009 byly lýkožroutem smrkovým napadeny porosty tvořící stěnu karu jezera Laka (součást I. zóny č. 19 – Plesná)....V roce 2010 došlo k napadení smrkových porostů v navazující II.zóně...Kůrovcem napadené stromy byly pokáceny a z větší části asanovány odvozem. Nahodilou těžbou byl uvolněn podrost a ten byl vzápětí doplňován dřevinami...Odstraněním horní stromové vrstvy včetně souší došlo ke ztrátě hnízdních možností a ochuzení části biotopů jeřábka lesního, datlíka tříprstého, datle černého, kulíška nejmenšího, sýce rousného a okrajově i tetřeva hlušce. Z chráněných druhů rostlin zde byl v roce 1998 zaznamenán výskyt sterilních jedinců bradáčku srdčitého.“

Ke kácení souší podél turisticky značených stezek bylo ve vyjádření Správy uvedeno, že *„mohlo mít dopad na vývoj mláďat. Vzhledem k tomu, že kácení se provádělo pouze do vzdálenosti 15 m od cesty, nemohlo dojít k závažným narušením populací, mohlo dojít k rušení individuí. Největší míra negativního působení – měřeno časovou délkou asanace a použitou technologií – byla provedena v lokalitě Stará Březnická cesta a měřeno rozsahem asanovaných stromů – byla provedena v lokalitě Poledník. Asanace stromového patra je v hnízdním (rozmnožovacím) období nevhodná. Jarní zásah byl proveden, protože předchozí vedení Správy aspekt bezpečnosti nezohlednilo a podcenilo, proto bylo nutné zajistit bezpečnost návštěvníků před hlavní sezónou.“*

K asanaci kůrovcem napadených stromů v oblasti Smrčina – Hraničník Správa ve vyjádření k zahájení řízení uvedla, že *„asanační zásahy zde probíhaly každoročně od roku 1998 až do roku 2008. Přesto se populace tetřeva zdárně zachovala a naopak rozvíjela. Z tohoto důvodu je možné usuzovat, že nahodilá těžba kůrovcem napadených stromů nemá významně negativní vliv na výskyt a přítomnost tetřeva v této lokalitě. V roce 2011 byla asanace kůrovcem napadených stromů prováděna v souladu s dodatkem k mezinárodní dohodě s Rakouskem. Vzhledem k používání metody loupání na stojato nedošlo ke změně biotopu tetřeva, ne větší než kdyby se proti kůrovci nezasahovalo a tím by došlo k odumření veškerého stromového patra v předmětné lokalitě.“*

K ovlivnění biotopů tetřeva Správa uvedla, že *„asanace kůrovcem nalétnutých stromů byla v lokalitě Jezerní hřbet provedena v roce 2010 a dále pokračovala v letním období roku 2011, kdy byla rozšířena i na okolí Bavorské cesty. Obě lokality spadají do jádrového území výskytu tetřeva hlušce. Asanační práce mohly mít částečně negativní vliv, ale vzhledem k parazitaci kůrovce byly asanační práce zastaveny. K lokalitě Na Ztraceném Správa uvedla, že se jedná o okrajovou část jeho areálu výskytu. Bylo zde také pozorováno vyvádění mláďat. Ale asanační zásahy byly takového rázu, že zde nebyly vytvářeny větší části odlesněných ploch.“*

Použití biocidů v II.zónách NPŠ v roce 2010 i 2011 Správa odůvodnila tím, že „mnohem větší rizika pro EVL a zvláště chráněné druhy organismů jsou spojena s nepoužitím biocidu, neboť by došlo k většímu rozpadu stromového patra s nutným vznikem holin.“

Ke změnám ekosystémů Správa uvedla, že „v lokalitě Na Ztraceném byly zásahy prováděny rozptýleně, bylo prováděno také loupání na stojato, nedošlo k výrazným změnám ohrožujícím zoologickou složku ekosystému. Na lokalitě Říjiště a pod jezerem Laka došlo k asanaci na ploše řádově desítek hektarů. Pro některé druhy ptáků vázaných na lesní ekosystém jim tímto byla odstraněna hnízdní či potravní stanoviště, naopak pro druhy otevřené krajiny byly vytvořeny hnízdní a potravní podmínky.“

Dne 20.09.2011 bylo doručeno vyjádření obce Modrava, ve kterém obec sděluje, že „má za to, že ze strany Správy nedošlo k jednání, kterým byly naplněny skutkové podstaty správních deliktů popsanych v oznámení zahájení řízení, že nedošlo k jednání, které by bylo možné charakterizovat jako hospodaření vyžadující intenzivní technologie. Podle obce Modrava Správa pouze naplňuje ust. § 5 ZOPK a je potřeba posoudit jen intenzitu zásahů z pohledu nutnosti jejich provedení. (Poznámka ČIŽP – pravděpodobně bylo myšleno ust. § 15 ZOPK.)

Dne 27.09.2011 ČIŽP vydala usnesení č.j. ČIŽP/42/OOP/SR01/1106446.002/11/CJL o ustanovení Univerzity Karlovy znalcem. Termín pro dodání posudku byl stanoven do 15.12.2011. Účastníci řízení byli vyrozuměni o ustanovení znalce přípisem ze den 03.10.2011 pod č.j. ČIŽP/42/OOP/SR01/1106446.003/11/CJL a byli seznámeni s otázkami položenými znalci.

Dne 02.12.2011 byla ČIŽP doručena žádost Univerzity Karlovy o prodloužení lhůty pro dodání posudku do 19.01.2012.

Dne 07.12.2011 bylo vydáno usnesení č.j. ČIŽP/42/OOP/SR01/1106446.004/11/CJL, kterým byla prodloužena lhůta na dodání posudku do 19.01.2012 a o tomto byli informováni i účastníci řízení.

Dne 12.01.2012 byl ve dvou výtiscích doručen Posudek č.3 č.j. 36/12 zpracovaný Univerzitou Karlovou (52 stran).

Dne 19.01.2012 ČIŽP odeslala na Správu jeden výtisk posudku a upozornila další účastníky řízení na možnost seznámit se s tímto podkladem a vyjádřit se k němu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení usnesení o stanovení lhůty pro vyjádření.

V posudku byly znalcem (Univerzitou Karlovou) zformulovány odpovědi na tyto otázky ČIŽP:

Došlo v důsledku provedení činností – kácení a zpracování smrků napadených lýkožroutem smrkovým - v některých částech jádrových územích výskytu tetřeva hlušce na území NPŠ v roce 2011 k negativnímu ovlivnění biotopů tetřeva hlušce? Posouzení je požadováno pro lokality, ve kterých byl různý rozsah a způsob provedení kácení a zpracování smrků napadených kůrovci, doplněný případně odvozem dřevní hmoty, konkrétně se jedná o lokality: Na ztraceném (ÚP Modrava, oddělení 44 a 45), Bavorská cesta a Jezerní hřbet (ÚP Srní, oddělení 90, 91, 1 a 2).

Souhrn a závěr odpovědi:

„Na lokalitě Na Ztraceném došlo k degradaci stanoviště tetřeva v jihozápadní části lokality, která může snížit atraktivitu lokality pro tetřeva. Zároveň zcela jednoznačně došlo k rušení populace tetřeva v průběhu prací, které mělo silně negativní vliv na pravděpodobnost přežívání především mladých jedinců. Tento fakt byl umocněn tím, že práce byly prováděny v

době, kdy ještě nedošlo k rozpadu rodinek tetřeva a kdy tedy ještě mlád'ata nebyla plně samostatná – tedy v senzitivním období, kdy antropogenní rušení zvyšuje mortalitu mlád'at.

Ještě podstatně horší byly následky asanačních zásahů na lokalitě Bavorská cesta – Jezerní hřbet. Na rozdíl od lokality Na Ztraceném bylo zde zasahováno v jádrové části výskytu tetřeva s minimální velikostí lokální populace čítající 10 jedinců. Došlo zde k plošné fragmentaci a k degradaci území především na východní části lokality. Zásahy byly směřovány i do míst, kde v roce 2010 byli tetřevi pozorováni, a to včetně tokanišť a jejich bezprostředního okolí. Vzhledem k počtu a rozložení asanovaných ploch na této lokalitě jednoznačně došlo k rušení tetřeva, včetně z hlediska rušení zcela nepřijatelné asanace v centrální části lokality.“

Je pro biotopy tetřeva hlušce v jádrových územích NPS vhodnější vůbec nezasahovat proti kůrovcům nebo je únosné provádění loupání na stojato?

Odpověď:

„Čistě z hlediska biotopových nároků tetřeva je loupání nastojato přijatelným zásahem, ovšem s jednou zásadní výhradou. Jedná se o činnost časově náročnou, které se navíc obvykle účastní větší množství pracovníků. Nelze proto zabránit dlouhodobému a plošnému rušení, které představuje u tetřeva mimořádně rizikový faktor.“

Je možno v biotopech tetřeva hlušce provádět kácení a odkornění a případně vyvážení dřevní hmoty, v kombinaci s odkorňováním na stojato? Pokud ano, tak jaký by byl optimální vzájemný poměr těchto ploch?

Odpověď:

„Kácení představuje nepochybně drastičtější zásah než loupání nastojato. K rušení (intenzitou nepochybně většímu) přistupuje i zásah do biotopů. Čistě z hlediska nároků na biotop tetřeva se kácení jeví být přijatelným, pokud by rozloha jednotlivých ploch nepřesáhla významně 1 ha, při zachování alespoň částečného korunového zápoje. Přijatelný podíl vytěžených ploch by neměl přesáhnout 10% a neměly by nikdy tvořit spojitou strukturu. Zásadní negativní vliv rušení ovšem nelze potlačit.“

Jaký rozsah zásahů proti kůrovcům v biotopech tetřeva hlušce je únosný, když jsou prováděny v období hnízdění a vyvádění mlád'at?

Odpověď:

„Žádný. Jakékoliv zásahy proti kůrovcům během hnízdního období jsou zcela nežádoucí. Citlivý vůči rušení je tok, snášení, počátek inkubace i vodění mlád'at. Pro většinu ptáků sice platí, že na konci inkubace hnízdo neopouštějí, ovšem jen po jednorázovém vyrušení, nikoliv při soustavném tlaku.“

Dojde v případě, že nebudou prováděny v jádrových územích výskytu tetřeva hlušce aktivní zásahy proti kůrovcům, ke ztrátě vhodných biotopů pro tetřeva hlušce? Jsou změny biotopů způsobené nezasahováním významněji negativní než změny vzniklé při aktivních zásazích proti kůrovcům nebo je to naopak?

Odpověď:

„Analýza stávajících studií ukazuje s poměrně vysokým stupněm jistoty, že nikoliv. Mrtvý les sice nepochybně představuje extrémní biotop (zvláště poté, co dojde k jeho popadání), nicméně tetřev se mu dokáže přizpůsobit. Podrost a obnovující se stromové patro mu poskytují dostatečný kryt. Potravní zdroje jsou v mrtvém lese spíše nadprůměrné. Určitý problém by mohla představovat hřadoviště. Zpočátku za ně mohou bez problémů sloužit mrtvé stromy (tetřev jako hřadoviště vyhledává přednostně stromy s určitou možností výhledu). Minoritní část stromů na všech postižených lokalitách navíc zůstává nepostižena. V extrémně

mladých porostech mohou vznikat i tokaniště. Je dokumentován vzestup početnosti tetřeva na lokalitě Smrčina a Trojmezna, tedy v lokalitách, kde došlo k rozpadu stromového patra v důsledku působení kůrovce. Naopak pravděpodobnost negativních důsledků zásahů proti kůrovci je poměrně vysoká (viz předchozí odpovědi). V první řadě není možno potlačit vliv plošného rušení. Za druhé biotopové změny probíhají náhle, což ztěžuje ptákům možnost přizpůsobení. A konečně, paseka je zřejmě pro tetřeva méně přijatelným biotopem než mrtvý les.“

Ovlivnilo provedení zásahů ve výše uvedených lokalitách negativně biotopy dalších zvláště chráněných druhů ptáků, jako jsou datlík tříprstý, kulíšek nejmenší, sýc rousný?

Odpověď:

„Vztah kulíška nejmenšího a sýce rousného k zásahům může být do jisté míry obdobný jako u tetřeva hlušce. Oběma by mělo vyhovovat určité prosvětlení porostů, které jim usnadňuje lov.

Pozitivní reakci na vznik menších pasek lze předpokládat spíše u sýce, v jehož potravě dominují drobní savci. U kulíška tvoří její nejvýznamnější část ptáci (pěvci), které loví na stromech. Velké holiny jsou ale neatraktivní pro oba druhy, neboť potřebují posedy s dobrým rozhledem. Stejně tak, jako pro tetřeva, jsou pro obě sovy zajímavé jen ty paseky, na nichž dochází k sukcesi podrostu.

Na rozdíl od tetřeva budou však mít sýc i kulíšek problémy také v neasanovaném lese. Poté, co popadají mrtvé stromy, se drasticky omezí nabídka hnízdních dutin. Navíc lze předpokládat pokles početnosti šplhaviců, což omezí vznik dutin nových.

Vztah datlíka tříprstého ke kůrovcové gradaci je diametrálně odlišný od ostatních ptačích druhů. Larvy kůrovců tvoří dominantní složku jeho potravy, což způsobuje závislost jeho výskytu na přítomnosti mrtvých a odumírajících stromů. Zásahy proti kůrovci tedy likvidují datlíkovi potravní zdroje, vzhledem k rozsahu gradace a populační hustotě datlíka je reálný dopad tohoto efektu pravděpodobně nulový.

Problémy lze očekávat po odeznění kalamity, kdy pravděpodobně dojde k výraznému poklesu početnosti datlíka. Každopádně by pak nemělo být usilováno o úplnou likvidaci napadených stromů. Obdobná (a alespoň částečně úspěšná) snaha, zřejmě vedla v minulosti k poklesu početnosti datlíka ve II. zónách parku.“

Způsobily zásahy provedené proti kůrovci, v jejichž důsledku došlo k vytvoření různě velkých ploch s odstraněným stromovým patrem ve II. zónách NPŠ, podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů? Jedná se o posouzení těchto lokalit za toto období: Na Ztraceném (ÚP Modrava, oddělení 44 a 45) - rok 2011, Říjiště pod Plešným jezerem (ÚP Stožec, LHC Plešný, porosty 8Aa5/2, 8Bb3) – rok 2010, oblast pod jezerem Laka (ÚP Srní, porosty 57B138, 58Bn38, 83An38, 82An38, 84A137) – rok 2010. Z posouzení by mělo vyplynout k jakým změnám došlo a současně by mělo vyhodnotit významnost těchto změn.

Odpověď:

„Závěr pro lokalitu Na Ztraceném: Prováděné zásahy (těžba) nemohou zabránit šíření kůrovce v hodnoceném území a ve své podstatě povedou k urychlení úplného rozpadu stromového patra lesů v celé oblasti. Navíc na zasažených plochách dochází k podstatným změnám podmínek prostředí, které způsobí podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů. Tyto změny budou podstatně větší, nežli v případě, že by stromové patro lesů přirozeně odumřelo v důsledku gradace kůrovce. V takovém případě by totiž nebyla narušena přirozená obnova dřevin, zřejmě by nedošlo k podstatné změně

druhového složení vegetace ani ostatních společenstev, jak bylo dokázáno na řadě studií jak na Šumavě, tak jinde ve střední Evropě.

Závěr pro lokalitu Říjiště: Asanace v lokalitě Říjiště byla důsledkem nezasahování v oblasti Plešného jezera, kde by však asanace polomů a kůrovcem napadených stromů po klimaticky extrémním roce 2003 a orkánu Kyrill na začátku roku 2007 znamenala významné poškození lesních ekosystémů a dalších cenných předmětů ochrany. Horské smrčiny nejvyšších poloh byly ponechány samovolnému vývoji (přirozená obnova v těchto porostech NP je jediným efektivním postupem) a nezbytné asanace (nárazníková zóna mezi zásahovým a bezzásahovým územím je nezbytná) byly nasměrovány do nižších nadmořských výšek, kde byly lesní porosty (jejich věková i prostorová struktura) významně ovlivněny lidskou činností, a kde následná výsadba smíšených porostů přispěje k vytvoření stabilnějších porostů. Efektivita rozsáhlých asanačních vně asanační linie je diskutabilní, nicméně asanace byly směřovány do porostů s nižší ochrannářskou hodnotou.

Závěr pro lokalitu pod jezerem Laka: Asanace v lokalitách pod jezerem Laka byla přirozeným důsledkem nezasahování v polomových plochách Plesné a Ždánidel, kde by však asanace polomů a kůrovcem napadených stromů po orkánu Kyrill znamenala významně horší poškození lesních ekosystémů a dalších předmětů ochrany. Horské smrčiny nejvyšších poloh byly ponechány samovolnému vývoji (přirozená obnova v těchto porostech NP je jediný efektivní postup) a nezbytné asanace (nárazníková zóna mezi zásahovým a bezzásahovým územím je nezbytná) byly nasměrovány do nižších nadmořských výšek, kde byly lesní porosty (jejich věková i prostorová struktura) významně ovlivněny lidskou činností a následná výsadba smíšených porostů přispěje k vytvoření stabilnějších porostů.

Souhrn a závěr odpovědi:

V oblastech lokalit Říjiště a "oblast pod jezerem Laka" nedošlo v důsledku asanačního kácení k podstatným škodám na biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, neboť ekosystémy v těchto lokalitách se druhovým složením liší od ekosystémů zde se přirozeně vyskytujících. V případě napadení porostu smrku kůrovcem bylo tedy správné zabránit dalšímu šíření tohoto brouka asanačním kácením. To, zda bylo nutné vytvořit tak rozsáhlé holiny, je sporné a není možné na základě dostupných dat ověřit, zda by včasější kácení mohlo zabránit vytvoření holin na těchto lokalitách.

Lokalita Na Ztraceném je typickou horskou a na části plochy podmáčenou smrčinou s přirozeným druhovým složením. Na základě dostupných dat usuzujeme, že ovlivnění lokality člověkem bylo v minulosti spíše maloplošné a díky minulým zásahům nikdy nedošlo k podstatné změně charakteru ekosystému. Proto plným právem patří do jádrových zón Národního parku Šumava. Velkoplošné asanační kácení v roce 2011, při němž byla pokácena většina dospělých stromů (cca 4-5000 ks) na rozloze přibližně 32 ha, mělo na tuto cennou lokalitu silně negativní vliv, spočívající v zásadní změně složení stromového patra a následné změně mikrostanovištních podmínek, jež bude mít silně negativní vliv na biodiverzitu celého ekosystému – rostlinného podrostu, hub, bezobratlých i půdní bioty. Zároveň tak deklarovaného cíle – zabránění šíření kůrovce – nebylo naprosto dosaženo, neboť lokalita leží uprostřed I. zón, jež budou i nadále v případě kůrovcové gradace jeho silným zdrojem. Obnažení porostních stěn jeho gradaci jedině napomůže. Šlo tedy o zcela zásadní prohřešek proti všem zásadám managementu národních parků, jež bude mít nedozírné následky na celý ekosystém dané lokality. V případě lokality Na Ztraceném došlo k podstatným a velkoplošným škodám na biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů. Situace je o to vážnější, že šlo o prostorově značně rozsáhlou devastaci cenného přirozeného ekosystému.“

Dne 30.01.2012 ČIŽP obdržela od Správy námitku podjatosti znalce, se zaměřením na jednoho ze zpracovatelů posudku prof. RNDr. Pavla Kindlmanna, DrSc. Obdobné námitky vyslovily ještě některé obce, které jsou rovněž účastníky řízení. K této námitce si ČIŽP dne 09.02.2012 vyžádala vyjádření od Univerzity Karlovy. Vyjádření Univerzity Karlovy bylo doručeno dne 17.02.2012. Dne 20.02.2012 bylo ČIŽP vypraveno vyrozumění o posouzení námitky podjatosti, ve kterém je mimo jiné uvedeno, že Správa podala námitku téměř tři měsíce poté, co se dozvěděla o osobě znalce, proto byla námitka vyhodnocena jako opožděně podaná. Námitka byla navíc podána až v době, kdy již byl posudek zpracován. ČIŽP učinila závěr, že nelze rozhodovat samostatně o námitce podjatosti, ale zohlední ji při vyhodnocování důkazů.

Dne 07.02.2012 bylo ČIŽP doručeno vyjádření Správy k posudku zpracovanému Univerzitou Karlovou (19 stran + přílohy). *V úvodu byla zopakována námitka podjatosti jednoho ze zpracovatelů posudku (prof. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc.). V další části byly podrobně popsány provedené zásahy v lokalitě Na Ztraceném, zdůrazněna nutnost a také správnost jejich provedení s ohledem na to, že se jedná o kulturní hospodářský les, nikoli o les přirozený, a s odkazem na platné rozhodnutí MŽP (Poznámka ČIŽP – rozhodnutí č.j. 18517/ENV/06-972/620/06) a vypracování odborných protokolů podle uvedeného rozhodnutí (Poznámka ČIŽP - II.Druhý výrok) před provedením zásahů. Při asanaci kůrovcem napadených stromů bylo použito nejen kácení stromů, ale také loupání na stojato, v poměru cca 4:1, proto není dle názoru Správy možné hovořit o vzniku holin, navíc dřevní hmota zůstala na místě a je zde dobře vyvinuté zmlazení smrku. Dle názoru Správy v předmětné lokalitě nedochází ke změnám ve struktuře ekosystému a nedojde ani k úbytku přírodních a prioritních biotopů Natura 2000. Správa vyslovila svůj nesouhlas s vyhodnocením uvedeným v posudku pro zásahy v lokalitách Říjiště a pod jezerem Laka, zejména s ohledem na velikosti ploch s odstraněnými vzrostlými smrkem – u jezera Laka vznikla souvislá holina 42 ha, v lokalitě Říjiště pak dvě plochy v celkové výměře 22,1 ha, navíc u jezera Laka byla ze 100 % smýcena i rašelinná smrčina v souvislé ploše přes 6 ha. K vyhodnocení vlivů zásahů na tetřeva hlušce Správa mimo jiné uvedla, že v lokalitě Na Ztraceném není v evidenci Správy (nálezořová databáze, systém LesIS) zaznamenáno žádné pozorování tetřeva. Tetřev byl v roce 2009 pozorován na silnici u Ptačí nádrže. Správa se dále odkázala na nepublikované výsledky výzkumu Národního parku Bavorský les, ze kterých by mělo vyplynout, že těžba a práce v lese se tetřeva prakticky nedotýkají. (Poznámka ČIŽP - tyto výsledky Správa ČIŽP neposkytla, i když byly vyžádány; ČIŽP výsledky získala po jejich publikování v časopise Ornitologischer Anzeiger – z uvedených výzkumů žádný takovýto závěr nevyplývá) Správa předložila výsledky z monitoringu tetřeva na územních pracovištích Prášily, Srní a Modrava, na kterých se pokusila vyhodnotit, zda lesnická činnost ovlivňuje nebo neovlivňuje výskyt tetřeva takto – „Uvedená fakta, podložená výzkumem, jednoznačně potvrzují, že lesnické práce a to i takové, které jsou doprovázeny hlukem, nijak statisticky prokazatelně neovlivňují výskyt tetřeva.“ (Poznámka ČIŽP – Nejedná se o statistické vyhodnocení dat, ale o pouhé grafické znázornění počtů pozorování.) Správa možný vliv (či dopad) zásahů na zvláště chráněný druh tetřev hlušec v lokalitě Na Ztraceném vyhodnotila jako okrajový, časově i prostorově omezený. Správa ke svému vyjádření přiložila studii RNDr. Josefa Dúhy, Ph.D. zpracovanou v prosinci 2011 (16 stran). Ve studii jsou kromě charakteristiky druhu, jeho nároků na potravu a stanoviště, popisovány a vysvětlovány podmínky vzniklé v tzv. bezzásahovém režimu a jsou vyhodnoceny jako nevyhovující. Ve studii jsou uvedeny také odpovědi na otázky, které ČIŽP původně položila znalci – Univerzitě Karlově. Podle RNDr. Dúhy - „Lesnický pestovatelský systém nedopustí úplnú likvidáciu tokaniska, hniezdiska, ani zimoviska, naopak je zárukou pre udržanie ekologických podmienok Tetrao urogallus.“*

Vyjádření dalších účastníků – obcí: Horní Planá, Srní, Hartmanice, Volary, Strážný, Stožec, Horní Vltavice, Čachrov, Borová Lada, Kašperské Hory, Nová Pec, Modrava a Kvilda, byla doručena ve dnech 02.02.2012 až 07.02.2012. Vyjádření všech obcí mají obdobný obsah: uplatňují námitku podjatosti znalce profesora Kindlmana, upozorňují na to, že odpovědím chybí exaktnost, statistická průkaznost, používají obdobné argumenty jako Správa ve svém vyjádření, zdůrazňují rušivý vliv účastníků blokady v lokalitě Na Ztraceném, v závěru navrhuje nezařadit posudek UK jako důkazní materiál.

Dne 17.02.2012 ČIŽP obdržela sdělení od Správy, že Správa zadala zpracování odborného znaleckého posudku a navrhuje doplnit podklady pro rozhodnutí ČIŽP o tento posudek a že posudek by měl být zpracován do konce března 2012. Na základě tohoto sdělení vydala ČIŽP usnesení, kterým stanovila účastníkům řízení lhůtu do 10.04.2012 jako termín, dokdy mohou účastníci řízení navrhovat a předkládat důkazy a činit jiné návrhy.

Dne 02.03.2012 přijala ČIŽP od Hnutí DUHA posudek soudního znalce ke kácení v oblasti Ptačího potoka a zařadila do spisu. Posudek zpracovala Mgr. Eva Chvojková v listopadu 2011 (32 stran), jako soudní znalec, podle otázek Hnutí DUHA.:

1. Došlo pokácením kůrovcem napadených stromů v oblasti Ptačího potoka v NP Šumava k podstatné změně biologické rozmanitosti, struktury a funkce ekosystému (dle díky § 16 odst.1 písm. a) ZOPK)?
2. Mohou mít uvedené zásahy vliv na předměty ochrany soustavy Natura 2000?

Hodnocení vlivů činností a závěry posudku jsou tyto (zkráceno):

„Souhrnně je biologická rozmanitost ekosystému acidofilních smrčín v lokalitě Ptačí potok hodnocena jako výjimečná, protože významně přispívá k rozmanitosti druhů i ekosystémů na úrovni regionální, celostátní i evropské. Ponechání samovolnému vývoji má pozitivní vliv na složky, funkce a procesy v ekosystému. Naopak asanační a nahodilé těžby, jejichž cílem je kůrovcová ohniska omezit, jsou často zdrojem dalších narušení smrkových porostů. Dle komentáře k zákonu o ochraně přírody (Miko, 2007) za podstatnou změnu v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů se považují – „obnovní postupy uplatňované v lesních porostech, které vedou ke snižování podílu zastoupení lesních porostů odpovídajících některé z vývojových fází přirozeného lesa (fáze zmlazování, optima a rozpadu) pod úroveň jeho přirozeného zastoupení v rámci daného typu lesa“. Posuzovaná činnost spadá do této definice. Jde o narušení procesu vzniku přirozené dynamiky horského lesa. Závěr – došlo k podstatné změně v biologické rozmanitosti a taktéž k podstatné změně ve struktuře a funkci ekosystémů.

Posudek konstatuje významně negativní vliv asanačních zásahů na rysa ostrovida, tetřeva hlušce a datlíka tříprstého.“

Dne 11.04.2012 ČIŽP obdržela od Správy Oponentní posudek ke znaleckému posudku č.j. 36/12, který zpracoval v březnu 2012 prof. Ing. Radomír Mrkva, CSc. (37 stran + obrázky), dále byla doručena studie Tetřev hlušec v koexistenci v současném prostředí v NP Šumava, kterou zpracoval v březnu 2012 Karel Plaňanský a kolektiv (81 stran + mapové přílohy) a také Hodnotenie vplyvu fyto-sanitárnych zásahov proti lykožrútovi smrekovému na územie NP Šumava, které zpracovala v březnu 2012 Mgr. Olga Pospiechová (139 stran + přílohy).

Oponentní posudek ke znaleckému posudku č.j. 36/12, zpracovaný prof. Mrkvou, konstatoval, že „snesené údaje v hodnoceném posudku jsou neúplné a nelze se ubránit pocitu, že již výběr dílčích témat (důraz na stěžejní význam rušení) je zaměřen tak, aby argumenty vyzněly ku prospěchu „nezasahování“. Prof. Mrkva dále uvádí, že byla provedena dodatečně důkladnější

a nestranná analýza problému ohrožení tetřeva, byly využity údaje z posudku, excerpovány byly údaje z dalších studií (Dúha, 2011, Plaňanský a kol., 2012) a další literatury.

Shrnutí prof. Mrkvy k tetřevovi (zkráceno): „*Důvodem mizení živočichů je v první řadě rozvrat jejich přirozených biotopů. Dokud byl les těžen extenzivně, tzv. toulavou pasečnou těžbou, byl prostoupen mýtinami a prosvětlen, skýtal tetřevu dobré podmínky. Teprve intenzivní lesní hospodaření, rozdělení lesa a holosečně mýtní způsob hospodaření v lese věkových tříd, postupně zaváděný od druhé poloviny 19.stol. existenční podmínky tetřeva výrazně zhoršil. Největší populační progrese tetřeva na Šumavě v předminulém století nastala (podle zástřelů) v období, kdy za pomoci tisíců dělníků byla zpracována kalamita. Na celém území, nejen na cestách, ale i v porostech muselo být velmi rušno a to v době hnízdění, v době vodění kuřat – deset let za sebou a přesto se početnost tetřeva prudce zvyšovala. Za optimální biotop tetřeva se pokládají přirozené horské smrčiny 7. a 8. LVS, jejichž samovolný přirozený vývoj s určitou mírou disturbancí, je podmínkou zachování potřebného biotopu. Ekologickým požadavkům tetřeva nejlépe odpovídají mozaikovitě se rozpadající a věkově i prostorově členěné porosty, pouze okrajově smíšené lesy s bukem, které však bude nutno pomoci odborně vedené intervence dotvářet. Vždy to však musí být setrvalý a funkční lesní ekosystém, jehož je ostatně lesní kur – tetřev hlušec, součástí. Existenční podmínkou pro tetřeva je také výskyt vitálních a plodících porostů borůvky. Nutnou součástí biotopu jsou také prosperující populace mravenců. Z uvedených potřeb tetřeva plyne, že přijatelným biotopem nemohou být současné pláne uhynulého lesa. Fytosanitární zásahy, které Správa uplatňuje, je nutno vnímat jako součást ochrany biotopu tetřeva i jeho populace. Ochrana tetřeva předpokládá mimo jiné také omezit všechny mortalitní a rušivé vlivy na minimum. Diskutovaný problém rušení populace tetřeva turistikou a prací v lese, který je i částí odborné veřejnosti, např. ornitology, vydáván za fatální ohrožení tetřeva na Šumavě, byl podroben analýze a konstatuje se, že tetřev patrně zdaleka není tak přecitlivělý na rušení, jak se uvádí. Z monitoringu Správy vyplývá, že tetřev místa těžby navštěvuje, zdržuje se v jejich okolí a patrně využívá jako místa s potravním zdrojem, když zde sbírá larvy a kukly kůrovce.“*

Vyjádření prof. Mrkvy k odpovědím uvedeným v posudku UK na otázky položené ČIŽP (zkráceno):

„*Nezasahování je zřetelně kontraproduktivní, když po uhynutí lesa tetřev ztrácí vhodný biotop. Loupání na stojato je především výrazně málo účinným, extrémně drahým a v současné době finanční recese obtížně obhajitelným způsobem asanace kůrovce. Pro tetřeva je vždy lepší proti kůrovci zasahovat, jak ostatně ukázala historická zkušenost a populační exploze v předminulém století. Krátkodobě sice může pomístně dojít k jeho mírnému rušení, ale z dlouhodobějšího pohledu je zásah proti kůrovci pro tetřeva a zachování biotopu rozhodně pozitivní. Chceme-li odpovědět na otázku, zda došlo k narušení diverzity a struktury i funkce ekosystému, je potřeba si primárně ujasnit, co budeme hodnotit, zda usilujeme o přirozený stav smrčín a ekosystémů, které budou moci hostit také jejich přirozené zoocenózy, včetně ptáků a pak se nevyhneme určité míře intervence. Nebo usilujeme o pustinu, divočinu, divokou přírodu, ale pak nechťjme nic poměřovat lidskými kritérii – vše řídí příroda a ona přece ví, co má činit.“*

Studie Tetřev hlušec v koexistenci v současném prostředí v NP Šumava, kterou zpracoval Karel Plaňanský a kolektiv, si dala za úkol vyhodnotit, do jaké míry ovlivňuje lesnický management a turismus život tetřeva hlušce a dále jaký vliv má predační tlak na populaci tohoto druhu. Data o výskytu tetřeva byla získána od Správy – z odboru výzkumu (od roku 2007) a ze systému LesIS (od roku 2010). Data byla rozdělena pro každé územní pracoviště a byla vyhodnocována zvlášť. Data o výskytu byla převedena do GIS vrstev a k nim byly připojeny informace z lesní hospodářské evidence. Dalším krokem bylo grafické zpracování dat. (Poznámky ČIŽP ke grafickému zpracování dat: V podstatě se jedná o grafické

znázornění pomocí kruhového diagramu, kde celkový počet pozorování na jednotlivých ÚP byl vzat jako 100%, a to bez závislosti na skutečném počtu pozorování, o jaká se jednalo pozorování (jedinci či pobytové znaky) a jaký byl způsob jejich získání (cílené pozorování, náhodné zjištění). Celek 100% byl rozdělen na 3 části znázorňující pozorování v oblasti s lesnickou činností způsobující hluk (ale bez rozlišení, že např. pobytové znaky byly zjištěny v zimním období bez provádění činností), oblast s lesnickou činností nezpůsobující hluk a bez lesnické činnosti. Další typ kruhového diagram znázorňuje celkový počet pozorování na ÚP jako 100% a je rozdělený většinou na 2 části znázorňující pozorování v bezzásahovém území a v zásahovém území.) Na základě grafického vyjádření dat byly učiněny ve studii tyto závěry: *„Poměr nálezů v zásahovém území (57%) a bezzásahovém území (43%) vyplývá pozitivněji ve prospěch početnějších nálezů tetřeva v zásahovém území. Proto je možné říci, že tetřev preferuje území, kde se lesnický hospodaří. Z 805 nálezů tetřeva je 30% nálezů z porostních skupin, kde působily motorové pily a harvestory, tedy činnosti významně způsobující hluk, 25% nálezů je z porostních skupin, kde probíhaly lesnické činnosti, které hluk nezpůsobují (zalesňování, opravy oplocenek, ochrana kultur atd.) a 45% nálezů je z porostních skupin, kde neprobíhala žádná lesnická činnost. Podle názoru zpracovatele na základě uvedených výsledků lze vyloučit, že těžba kůrovcem napadených stromů, asanace a přibližování trvale ruší tetřeva hlušce a že tyto činnosti mají trvalý dopad na populaci tetřeva hlušce. Jedná se o dočasné vyrušení a po odeznění lesnických činností se tetřev navrací zpět. Svůj názor dokládá poznatkem, že v lokalitách, kde byly prováděny asanační zásahy – Smrčina a Bavorská cesta – i přestože byla změněna struktura a textura lesních porostů, potažmo hypoteticky ovlivněn biotop tetřeva, se zde tetřev dále vyskytuje.“*

Hodnotenie vplyvu fyto-sanitárnych zásahov proti lykožrútovi smrekovému na územie NP Šumava v roku 2011, ktoré zpracovala Mgr. Olga Pospiechová, je podle informací uvedených v úvodní části posouzením podle § 45i ZOPK, jeho cílem je zjistit jaké důsledky měly (v roce rok 2011) a budou mít (v letech 2012 a 2013) fyto-sanitární zásahy vykonané proti kalamitnímu rozšíření lýkožrouta smrkového v lokalitách sítě Natura 2000. Vlivy záměru na populaci druhu tetřev hlušec byly vyhodnoceny takto: *„Po velkoplošném rozpadu lesa vlivem nekontrolovaného šíření lýkožrouta smrkového a po vzniku holin v asanačních pásmech, které nevyhnutelně vznikají jako důsledek šíření lýkožrouta smrkového z bezzásahových oblastí nebo polomů, se populace druhu i jeho stanoviště dostávají do nepříznivého stavu. K částečnému obnovení základních ekologických podmínek pro existenci druhu dojde až za 50-100 let po velkoplošném rozpadu lesa, k plnohodnotnému až za 250 let. To vše jen v takovém případě, že na postižených plochách k obnovení lesních porostů vůbec dojde. V zájmu zachování druhu na lokalitě se jeví jako vhodnější velkoplošný rozpad ekosystémů nepřipustit a zabezpečit pro ně trvalou péči.“* K lokalitě Na Ztraceném je v dokumentu uvedeno, že nulová varianta (nezasahování) bude mít významně negativní vliv na druh tetřev hlušec a jeho stanoviště, stejně jako na přírodní stanoviště 9410 acidofilní smrčiny. Posuzovaná varianta (provádění zásahů proti šíření lýkožrouta smrkového) bude mít v rámci svého krátkodobého vlivu negativní vliv na tetřeva hlušce a nebude mít významný negativní vliv na předměty ochrany EVL Šumava. V roce 2011 se na dané lokalitě postupovalo v rámci zásahu s přiměřenou obezřetností, nevytvořily se holiny, nedošlo ke změně struktury lesního ekosystému, protože zůstaly zachovány všechny strukturní prvky lesa.“

Dne 10.05.2012 ČIŽP seznámila účastníky řízení s doplněnými podklady a stanovila lhůtu pro vyjádření 15 dnů ode dne doručení. Ve stanovené lhůtě jen Správa požádala o nahlédnutí do spisu, což jí bylo umožněno dne 24.05.2012, a jejímu zástupci byla předána kopie znaleckého posudku, který zpracovala Mgr. Eva Chvojková v listopadu 2011. Vyjádření Správy bylo doručeno dne 29.05.2012 a je v něm uvedeno, že Správa nesouhlasí, aby uvedený posudek byl

zařazen do seznamu podkladů pro rozhodnutí. Žádný z dalších účastníků řízení nezaslal vyjádření.

Přestože je vypořádání námitek účastníků řízení provedeno v samostatném odstavci dále v textu, již na tomto místě ČIŽP k námitce Správy z předchozího odstavce uvádí, že posudek zpracovaný Mgr. Chvojkovou odpovídá na obdobné otázky, jako položila ČIŽP znalci o možnostech ovlivnění ekosystémů a biotopů tetřeva hlušce kácením kůrovcem napadených stromů, i když jen na jedné lokalitě, a to Na Ztraceném. Sdělení uvedená v tomto posudku byla použita pro doplnění odborných informací, obdobně jako jsou používány informace z jiných odborných publikací nebo Správou předložených studií. V posudku uvedené informace nejsou nijak upřednostňovány, naopak jsou hodnoceny v souvislosti se všemi ostatními odbornými podklady řízení. Ostatně i znalecký posudek zadaný ČIŽP a oponentní posudek předložený Správou jsou hodnoceny v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů, tj. podle zásad logického uvažování, každý samostatně i ve vztahu ke všem ostatním důkazům, a s přihlédnutím ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Je třeba zdůraznit, že se závěry veškerých posudků je pracováno jako s podklady pro správní řízení o správních deliktech v určitých lokalitách (tj. s podklady pro odpověď na otázku, zda bylo k prováděným zásahům potřebné povolení výjimek ze zákonných zákazů určitých činností), nikoli jako s podklady pro řešení otázky, zda provádět aktivní zásahy proti kůrovcům nebo ponechat území samovolnému vývoji. Toto jsou otázky pro akademickou debatu a pro přípravu a schvalování nového plánu péče o NPŠ a ČIŽP zdůrazňuje, že nejsou předmětem tohoto řízení.

ČIŽP shromážděné podklady vyhodnocovala takto:

ČIŽP výsledky vlastních šetření provedených v NPŠ v roce 2011 zaznamenala v protokolech a v jejich závěrech uvedla, k porušení jakých ustanovení ZOPK zřejmě došlo, na kterých konkrétních místech na území NPŠ, ve kterém období. Tyto poznatky použila pro zahájení řízení a také pro rozčlenění výroku rozhodnutí, včetně uvedení lokalit. Některé v průběhu řízení doplněné podklady se zabývají těmito lokalitami přímo, jiné je vyhodnocují v obecné rovině, proto je provedeno vyhodnocení podkladů vždy k jednotlivým částem výroku a k předmětným lokalitám:

Ad.A

V ust. § 50 odst. 1 ZOPK je uvedeno: „Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop...“ V ust. § 50 odst.2 je uvedeno: „Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčov...“ Z uvedených zákazů je možno povolit výjimku podle ust. § 56 ZOPK. Pro území NPŠ a tedy ani pro prošetřované lokality v období roků 2010 a 2011 žádná výjimka podle ust. § 56 ZOPK vydána nebyla. Výběr prošetřovaných lokalit v NPŠ byl ovlivněn podanými podněty, obdobně jako výběr zkoumaných zvláště chráněných druhů – zaměření na ptáky. Pro zahájení správního řízení byl vyspecifikován jen jeden zvláště chráněný druh – kriticky ohrožený druh – tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), a to z důvodů, že k němu bylo získáno nejvíce informací a navíc při zajištění podmínek ochrany tohoto druhu budou zajištěny i podmínky pro další zvláště chráněné druhy ptáků, lze jej tedy považovat za jakýsi „indikátor“ stavu prostředí. Uvedený druh je také předmětem ochrany Ptačí oblasti Šumava CZ 0311041. Na Šumavě žije jedna z mála vitálních reliktních populací tetřeva ve střední a západní Evropě. Kontrolní šetření i pořizování podkladů ve správním řízení se zaměřilo jednak na posouzení stavu biotopů vhodných pro tetřeva hlušce a jejich možných změn

vlivem činnosti Správy, jako subjektu hospodařícího s lesními pozemky v NPŠ, a to zejména při provádění zásahů proti šíření lýkožrouta smrkového. Dále byla šetření zaměřena na způsoby a intenzitu rušení tetřeva hlušce při provádění uvedených činností. Rušení je uvedeno v ust. § 50 odst.2 ZOPK jako jeden z příkladů činností, které škodlivě zasahují do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů. Pojem „rušení“ vyjadřuje obecně v českém jazyce „relativně méně intenzivní zásah do pohody dotčeného“ (ve srovnání např. s pojmy „obtěžovat“, „překážet“ apod.). Zřejmě i ve významu „zoologickém“ si toto slovo tento význam „relativně méně intenzivního zásahu do pohody dotčeného“ zachovává. Podle názoru ornitologů - konkrétně České společnosti ornitologické (dále jen „ČSO“) a jejího sdělení zpracovaného pro MŽP dne 27.06.2011 - je rušením tetřeva jakýkoliv pohyb osob a jakákoli činnost v prostoru, který obývají, a to v průběhu celého roku. Jednotlivé vlivy se přitom sčítají, nezáleží tolik na konkrétním typu činnosti, ale na tom, po jak dlouhou dobu a na jak rozsáhlém území působí. Z hlediska ročních cyklů lze specifikovat několik období, kdy jsou tetřevi na vyrušování zvláště citliví. Dle ČSO je potřeba vyloučit jakékoli zásahy: kácení i loupání a pokud možno i jiné lesnické činnosti v oblastech výskytu tetřeva v období snášení, sezení na vejcích a vodění mláďat tj. od 1.5. do 31.7. ČSO dále doporučuje před zahájením kácení provést zhodnocení vlivu na strukturu biotopu, resp. zajistit, aby se nezvětšovaly již vykácené plochy. Pro posouzení vlivů již provedených zásahů ve vybraných lesních porostech jako v biotopech zvláště chráněného druhu tetřev hlušec bylo ČIŽP zadáno zpracování znaleckého posudku. Tento posudek se navíc zabývá i možností rušení při provádění prací. Uvedenou problematikou se samozřejmě zabývá také oponentní posudek a další výše uvedené studie a hodnocení. Názory na tuto problematiku nejsou jednotné, přesto ČIŽP na základě dosavadních zkušeností z kontrol provedených nejen v roce 2011, ale také v roce 2012, vyhodnotila rušení tetřeva hlušce při provádění některých činností na jednotlivých lokalitách v NPŠ takto:

A.1.a) Rušení při odstraňování souší podél turisticky značených cest v květnu 2011

Vyhodnocení bylo provedeno na základě informací získaných při vlastních kontrolách, na základě obsahu sdělení ČSO pro MŽP ze dne 27.06.2011 a obsahu sdělení Správy ze dne 14.09.2011, kde je uvedeno: *„Vzhledem k tomu, že kácení se provádělo pouze do vzdálenosti 15 m od cesty, nemohlo dojít k závažným narušením populací, mohlo dojít k rušení individuů. Největší míra negativního působení – měřeno časovou délkou asanace a použitou technologií – byla provedena v lokalitě Stará Březnická cesta a měřeno rozsahem asanovaných stromů – byla provedena v lokalitě Poledník. Asanace stromového patra je v hnízdním (rozmnožovacím) období nevhodná, její provedení však bylo nutné s ohledem na bezpečnost turistů.“*

ČIŽP při kontrolách zjistila následující údaje k provádění zásahů a vyhodnotila intenzitu rušení, s ohledem na výše uvedené a zejména na to, že ve všech níže uvedených lokalitách byl Správou opakovaně potvrzen (sledován) výskyt jedinců tetřeva hlušce:

Na trase Třístoličník – Trojmezna – Plechý - bylo v květnu 2011 pokáceno cca 600 ks souší, práce provádělo 6 lidí ve dvou dnech na několika místech dlouhé trasy. K rušení pohybem lidí a zejména hlukem motorové pily docházelo, intenzita rušení byla vyhodnocena jako malá, z důvodu krátkodobého lokálního působení.

Stará březnická cesta – Odstranění souší podél cesty bylo provedeno v květnu 2011. Na části trasy z Modravý přes Cikánskou slat' (I.zóna) byly práce prováděny jen kácením, dřevní hmota byla ponechána na místě (cca 360 ks souší). Práce byly prováděny postupně a trvaly 6 dní. V další části byl kromě motorové pily použit harvester (práce trvaly 8 dní). Dřevní hmota byla odvážena nákladními automobily (práce trvaly 8 dní, během jednoho dne projelo po zpevněné komunikaci jedno až pět vozidel, odvezeno bylo 690 m³). U této lokality bylo rušení vyhodnoceno jako velmi intenzivní, neboť dle podkladů Správy na lokalitě U

Trampusova křížku je evidováno tokaniště, v jehož okolí jsou s velkou mírou pravděpodobnosti předpokládána i hnízdiště.

Další dvě lokality byly vyhodnoceny jen na základě znalosti lokalit (z opakovaných pochůzek) a doplňujících sdělení Správy, nebyly popsány v protokolech. Přístupová cesta k jezeru Laka – zde byl proveden poměrně malý objem prací (v poměrně krátkém úseku u přístupu k jezeru), k rušení tetřeva v jarním období jistě docházelo, neboť se jedná o jádrové území výskytu tetřeva. Intenzita rušení byla vyhodnocena jako malá, s ohledem na krátkodobé působení rušivých vlivů. Oblast Poledníku - k rušení docházelo na několika místech (více přístupových cest), byl proveden velký objem prací v jarním období v lokalitách, kam se tetřev soustředil po provedení zásahů v předchozích obdobích v blízkém okolí. Intenzita rušení tetřeva v této oblasti byla proto vyhodnocena jako velká, zejména s ohledem na objem prací a ovlivnění většího území výskytu, i většího počtu jedinců.

Pro kácení souší ve stejných ale i v dalších lokalitách byla v letošním roce (2012) Správou vydána výjimka podle ust. § 56 ZOPK ze zákazů uvedených v § 50 téhož zákona pro druhy tetřev hlušec, datlík tříprstý, kulíšek nejmenší, sýc rousný a jeřábek lesní.

A.1.b) Rušení přítomností lidí a hlukem motorových pil při kácení smrků napadených lýkožroutem smrkovým, jejich odkorňování, případně loupání na stojato: v pásu širokém 200 m podél státní hranice od Trojmezí po Plechý v období jaro 2010 i jaro 2011, v pásu širokém 200 m od Smrčiny na Hraničnick na jaře 2010 a v rozšířeném pásu na více jak 500 m od státní hranice v téže lokalitě v období květen až červenec 2011. Podklady pro vyhodnocení činností a jejich vlivů byly protokoly z kontrol ČIŽP a informace získané od Správy. V obou lokalitách, které na sebe navazují, docházelo při provádění prací k rušení tetřeva hlušce v jarním období (květen až červenec), a to zvýšeným pohybem lidí a hlukem motorové pily (při kácení i odkorňování), jen s jinou intenzitou. Důvodem pro provádění zásahů byla dohoda uzavřená mezi ministerstvy České republiky a Rakouské republiky v roce 2009 a doplněná v roce 2011 o opatřeních proti šíření lýkožrouta smrkového. V dohodě je ovšem uvedeno, že při provádění opatření budou respektovány vnitrostátní právní předpisy.

Pás o šířce 200 m v úseku Trojmezí – Plechý - v obou obdobích (2010 i 2011) zde docházelo při provádění prací k rušení zvýšeným pohybem lidí a hlukem při práci s motorovou pilou (kácení stromů a jejich odkorňování). Vzhledem k objemu prací, kdy byly asanovány jen malé skupiny nebo jednotlivé stromy, neboť většina porostů zde je již suchá nebo odstraněná, práce byly prováděny postupně a po krátkou dobu, je možno intenzitu rušení vyhodnotit jako malou, a to jak v roce 2010, tak i v roce 2011.

V pásu o šířce 200 m v lokalitě Smrčina – Hraničnick bylo v roce 2010 pokáceno a odkorněno 921 m³ dřevní hmoty za období od května do října. Vzhledem k objemu prací, je možno intenzitu rušení v roce 2010 vyhodnotit jako střední.

V lokalitě Smrčina – Hraničnick však bylo v roce 2011 původní pásmo rozšířeno na více jak 500 m od státní hranice směrem do vnitrozemí, zahrnuto bylo i území I.zóny č. 132. Práce byly započaty v červnu 2011. V termínu do 16.06.2012 bylo v pásu do 200 m zpracováno pokácením a oloupáním 180 ks stromů, z toho v I.zóně č.32 – 61 ks. Zásahy proti kůrovci byly nejprve prováděny kácením a odkorněním, v rozšířeném pásmu pak bylo započato i s loupáním na stojato. Vzhledem k objemu předpokládaných prací (počtu stromů napadených kůrovci a určených k loupání) ČIŽP zahájila dne 27.06.2011 správní řízení o omezení činnosti podle ust. § 66 ZOPK a vydala rozhodnutí o předběžném opatření, kterým přikázala Správě zdržet se takových činností souvisejících se zásahy proti lýkožroutu smrkovému v oblasti Smrčiny, konkrétně v I.zóně č. 132, které by mohly rušit hlukem jedince druhu tetřev hlušec v termínu do 15.07.2011. Uvedený termín byl rozhodnutím prodloužen do 31.07.2011. Přestože bylo vydáno rozhodnutí o omezení činnosti, byl do území soustředěn velký počet

pracovníků, až 40 lidí v jednom dni, kteří zajišťovali loupání na stojato. Na konci července bylo v uvedené lokalitě oloupano na stojato 1084 ks stromů (tj. cca 2500 m³). Ve výsledku byla intenzita rušení tetřeva hlušce v lokalitě Smrčina – Hraničnick v roce 2011 vyhodnocena jako velká.

Zásahy do biotopů tetřeva hlušce byly ve výše uvedených lokalitách vyhodnoceny jako únosné, málo negativně ovlivňující biotop, a to z důvodů, že se jednalo o malé plochy (byly odstraněny jednotlivé dřeviny nebo skupiny) nebo bylo prováděno loupání na stojato.

Výše uvedené lokality nebyly posuzovány v posudku zadaném Univerzitě Karlově, nebylo to požadováno. ČIŽP měla dostatek podkladů z vlastních šetření. Posudek se však zabýval otázkou rušení tetřeva hlušce v lokalitě Na Ztraceném a také v lokalitě Bavorská cesta s navazujícím Jezerním hřbetem v souvislosti s vyhodnocováním zásahů do biotopů. Dle posuzovatelů mělo rušení silně negativní vliv, a to i přestože největší objem prací byl proveden na konci měsíce července a v srpnu 2011.

V průběhu řízení byly získány ještě další podklady k problematice rušení a zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněného tetřeva hlušce:

Znalecký posudek zpracovaný Mgr. Chvojkovou hovoří o tom, že: „*Ptačí potok tvoří součást jádrového území tetřeva, lokalita zahrnuje teritoria 2-3 kohoutů. Došlo ke změně struktury biotopu (likvidace stromového patra) těchto ptáků. Rušení, které bylo přímým důsledkem kácení, dále negativně ovlivnilo několikanásobně větší počet jedinců tetřeva, a to v citlivém období vodění a výchovy kuřat. Celkově je odhadováno ovlivnění 5% populace z PO Šumava.*“ V uvedeném dokumentu však není uvedena bližší specifikace k rozsahu či poloze teritorií. Zdánlivý nesoulad s prvotními informacemi získanými a používanými ČIŽP pravděpodobně vzniká ve vymezení posuzované lokality a vyhodnocení možných vztahů k okolnímu prostředí a poznatkům o výskytu tetřeva v okolních porostech. Předmětná lokalita se podle podkladů, které získala ČIŽP v srpnu 2011 od Správy, nachází mimo (poblíž okraje) jádrového území výskytu tetřeva.

Na posudek zpracovaný Univerzitou Karlovou reaguje oponentní posudek zpracovaný prof. Mrkvou a s ním koresponduje i studie zpracovaná Karlem Plaňanským a kol. V posudku je jako zásadní pro zachování populace uváděn stav biotopu, dále pak vhodná potravní nabídka a omezení mortalitních a rušivých vlivů. K tématice rušení tetřeva prof. Mrkva uvádí: „*Diskutovaný problém rušení populace tetřeva turistikou a prací v lese, který je i částí odborné veřejnosti, např. ornitology, vydáván za fatální ohrožení tetřeva na Šumavě, byl podroben analýze a konstatuje se, že tetřev patrně zdaleka není tak přecitlivělý na rušení, jak se uvádí. Z monitoringu Správy vyplývá, že tetřev místa těžby navštěvuje, zdržuje se v jejich okolí a patrně je využívá jako místa s potravním zdrojem, když zde sbírá larvy a kukly kůrovce.*“ Dále v textu nicméně připouští, že: „*Krátkodobě může pomístně dojít k jeho mírnému rušení, ale z dlouhodobějšího pohledu je zásah proti kůrovci pro tetřeva a zachování biotopu rozhodně pozitivní.*“ ČIŽP souhlasí s tím, že stav biotopu a potravní nabídka jsou velmi důležité pro existenci tetřeva, také snižování počtu predátorů pozitivně ovlivní populaci tetřeva. ČIŽP však má jiný názor na výklad pojmu rušení a jeho vztahu k ustanovením ZOPK v tom smyslu, že zákon nerozlišuje krátkodobé a dlouhodobé rušení.

Podle názoru ČIŽP nemá studie zpracovaná panem Plaňanským příliš velkou vypovídací hodnotu z následujících důvodů:

Autor předložené studie uvádí nepodložené výsledky. Jím uváděné preference tetřeva hlušce pro sledovaná území ve skutečnosti shrnují pouze počty pozorování pro bezzásahová/zásahová území. Skutečné preference nelze z uvedené studie vyčíst. Ty lze totiž vypočítat jen na základě znalosti velikosti zkoumaného území a času věnovaného pozorování. Bylo by proto třeba studii doplnit o výpočet provedený touto metodikou.

Studie obsahuje tyto závažné nedostatky:

Chybí přepočítání pozorování na velikost pozorované plochy.

Chybí údaj o čase (úsilí-počet pozorovatelů), který byl věnován pozorování v jednotlivých územích (bez zásahu/se zásahem).

Chybí detailnější popis jednotlivých pozorování (nález trusu, pozorování jedinců...). Z tohoto důvodu mohou být údaje o výskytu nadhodnoceny v místech, kde bylo pozorování věnováno více času (více pozorovatelů).

Za předpokladu, že lesnická činnost není stejnoměrná během celého roku, je třeba uvádět rovněž stav aktuální činnosti na území v době pozorování (pozorování tetřeva může během roku spadat do různých kategorií lesnických činností).

V práci uváděná data a metodika jejich zpracování nejsou dostatečná pro vyvození závěrů, které studie uvádí. Pro skutečné zjištění preferencí tetřeva hlušce pro jednotlivá území s odlišným lesnickým managementem existují dva možné způsoby:

Přepočítání skutečných preferencí se zohledněním velikosti území a času (úsilí-počet pozorovatelů), který byl věnován pozorování (studie neobsahuje veškerá potřebná data) nebo použití standardní metodiky ideálně se shodnou velikostí vybraných ploch s odlišným lesnickým managementem a stejným množstvím času, který se věnuje jednotlivým plochám. Např.: Přepočtem celkových pozorování na velikost (procentuální zastoupení) zkoumaných ploch (se zásahem/bez zásahu) je výsledek zcela opačný než uvádí studie. Na bezzásahovém území, které tvoří 24% území parku (údaj převzat z internetu), studie uvádí celkem 345 pozorování, na zbylém území s režimem zásahu, které tvoří 76% území parku, studie uvádí celkem 460 pozorování. Za předpokladu rovnoměrného výskytu tetřeva v obou typech území by zásahovému území mělo odpovídat 611,8 pozorování (76% z 805), bezzásahovému území pak 193,2 (24% z 805). Tento přepočítání tedy ukazuje naopak výraznou preferenci tetřeva pro bezzásahové území, neboť na bezzásahovém území se nachází téměř dvojnásobné množství pozorování (345), než by odpovídalo rovnoměrnému výskytu (193,2). Jedná se však o velmi hrubý výpočet, neboť není znám čas (úsilí-počet pozorovatelů), který byl pozorování věnován. Proto nelze podle názoru ČIŽP uváděné výstupy prezentovat tak jednoznačně, jak je uvedeno v závěru studie.

Hodnotenie vplyvu fyto-sanitárnych zásahov proti lykožrutu smrekovému na územie NP Šumava zpracované Mgr. Pospiechovou uvádí k lokalitě Na Ztraceném, že „nulová varianta (nezasahování) bude mít významně negativní vliv na druh tetřev hlušec a jeho stanoviště a na přírodní stanoviště 9410 acidofilní smrčiny. Posuzovaná varianta (provádění zásahů proti šíření lykožrouta smrkového) bude mít v rámci svého krátkodobého vlivu negativní vliv na tetřeva hlušce a nebude mít významný negativní vliv na předměty ochrany EVL Šumava.“ Uvedené hodnocení se přímo nezabývá problematikou rušení, vyhodnocuje vlivy na populace, nikoli na jedince druhu, ale i pro variantu „zasahování“ uvádí negativní vliv na populaci tetřeva hlušce.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že k rušení tetřeva v lokalitách Na Ztraceném a Bavorská cesta docházelo. ČIŽP k tomuto závěru dospěla z důvodů, že nebyla vydána žádná výjimka podle ust. § 56 ZOPK, která by např. umožnila provádění prací v uvedených lokalitách od srpna, tak jak si to vyhodnotila ČIŽP podle podkladů získaných při šetřeních provedených v červenci a srpnu 2011 v lokalitě Na Ztraceném. V lokalitě Bavorská cesta na počátku srpna 2011 se ČIŽP zcela zaměřila na způsob provádění zásahů a jejich vlivy na biotop. ČIŽP na konci srpna 2011 za rušení tetřevů v těchto dvou lokalitách správní řízení nezahájila a původně nevnímala zde prováděné činnosti jako zakázané, k tomuto závěru dospěla až na základě znaleckého posouzení. ČIŽP má proto za prokázané, že v těchto lokalitách došlo nejen k zásahům do biotopů tetřeva hlušce (viz dále), ale má za prokázané znaleckým posudkem Univerzity Karlovy i to, že zde došlo k rušení tetřeva. ČIŽP však na

základě dalších podkladů uvedených výše vyhodnotila intenzitu rušení v obou lokalitách jako minimální, zejména s ohledem na dobu provádění zásahů. Po zvážení všech skutkových okolností proto ČIŽP dospěla k závěru, že intenzita ohrožení zákonem chráněného zájmu nedosáhla takové míry, aby byly dány všechny znaky správního deliktu (tzv. absence materiálního znaku deliktu). Z uvedených důvodů ČIŽP nerozšířila kvalifikaci protiprávního jednání na této lokalitě o zákonem zakázané rušení tetřevů.

A.2. Zásahy do biotopů tetřevů na lokalitách Bavorská cesta spolu s navazujícím Jezerním hřbetem a na lokalitě Na Ztraceném v roce 2011 – vytvářením rozsáhlých ploch bez stromového patra při provádění zásahů proti šíření lýkožrouta smrkového.

ČIŽP pro vyhodnocení této problematiky využila výsledky vlastních zjištění při opakovaných kontrolách provedených v uvedených lokalitách, samozřejmě také vyjádření Správy, závěry posudků a také předložených studií:

Studie zpracovaná RNDr. Dúhou a studie pana Plaňanského neřeší konkrétní lokality, ale obecně prezentují následující názory: Podle RNDr. Dúhy „*je nutno provádět opatření proti kůrovcům, bezzásahovost likviduje biotop tetřeva hlušce.*“ Pan Plaňanský uvádí, že „*tetřev byl pozorován v místech, kde byla po asanačních zásazích změněna struktura a textura lesních porostů, osidluje je i nadále. Dále uvádí, že tetřev nepreferuje suchý les ani živý les, demonstruje to na poměru nálezu, který je vyrovnaný.*“

Oponentní posudek zpracovaný prof. Mrkvou také nerozlišuje jednotlivé lokality a k biotopu tetřeva uvádí: „*Za optimální biotop tetřeva se pokládají přirozené horské smrčiny 7. a 8. LVS, jejichž samovolný přirozený vývoj s určitou mírou disturbancí, je podmínkou zachování potřebného biotopu. Ekologickým požadavkům tetřeva nejlépe odpovídají mozaikovitě se rozpadající a věkově i prostorově členěné porosty, pouze okrajově smíšené lesy s bukem, které však bude nutno pomocí odborně vedené intervence dotvářet. Vždy to však musí být setrvalý a funkční lesní ekosystém, jehož je ostatně lesní kur – tetřev hlušec, součástí. Existenční podmínkou pro tetřeva je také výskyt vitálních a plodících porostů borůvky. Nutnou součástí biotopu jsou také prosperující populace mravenců. Z uvedených potřeb tetřeva plyne, že přijatelným biotopem nemohou být současné pláne uhynulého lesa.*“

K jednotlivým lokalitám:

Bavorská cesta spolu s navazujícím Jezerním hřbetem

ČIŽP provedla prvotní šetření na této lokalitě dne 25.07.2011. Při tomto šetření si vyžádala interní protokoly zpracované Správou (tzv. Protokol pro sanitární zásah), které v původním znění navrhovaly, aby se zásahy proti lýkožroutu smrkovému neprováděly (konkrétně se například jednalo o protokoly č. 2011/OV/32 ze dne 14.07.2011 a č. 2011/OV/17 ze dne 14.7.2011). Tento závěr byl odůvodněn tím, že provedení zásahu by vedlo k fragmentaci kmenoviny a snížení zakmenění pod 0,7, což by vedlo k postupnému vykácení porostu a vzniku holiny nad 0,5 ha. Dále se zde uvádí, že se jedná o oblast s výskytem tetřeva hlušce a probíhá vyvádění mláďat. Rovněž je zde uvedeno, že intenzita předložených opatření v dotčených biotopech nabývá rozsahu, v němž je opodstatněná výjimka ze základních ochranných podmínek zvláště chráněného území. Vedení Správy však bezzásahovost změnilo na provedení asanace kácením, včetně použití harvestorů. ČIŽP požádala o posouzení již probíhajících a předpokládaných zásahů ČSO. ČSO posouzení zpracovala dne 03.08.2011, dne 04.08.2011 bylo ještě doplněno šetření na místě a proběhla konzultace na oddělení Správy. Dne 05.08.2011 ČIŽP projednala s vedením Správy tento návrh úpravy prováděných zásahů proti kůrovcům s ohledem na biotopové nároky tetřeva hlušce: Těžbu kůrovcem napadených smrků je možné provádět i pomocí harvestoru ale tak, aby nevznikaly plochy bez vzrostlých stromů větší než 0,5 ha. Mezi těmito plochami zůstanou plochy se stojícími stromy – asanace stromů možná loupáním na stojato nebo bez zásahů – rozloha těchto ploch cca 0,3

ha. Uvedené plochy budou rozmístěny v porostu nepravidelně, jejich vyznačení provedou pracovníci Správy na základě terénního šetření. Takové zásahy je možno provést v oddělení 91. Oddělení 90 zůstane bez dalších zásahů z důvodu vysoké parazitace vývojových stádií lýkožrouta smrkového a neefektivnosti provádění dalších zásahů. Oddělení 2 zůstane rovněž bez zásahů. Správa tento návrh akceptovala.

Posudek Univerzity Karlovy však konstatuje – „Došlo k plošné fragmentaci a k degradaci území především ve východní části lokality. Čistě z hlediska nároků na biotop tetřeva se kácení jeví být přijatelným, pokud by rozloha jednotlivých ploch nepřesáhla významně 1 ha, při zachování alespoň částečného korunového zápoje. Přijatelný podíl vytěžených ploch by neměl přesáhnout 10% a neměly by nikdy tvořit spojitou strukturu.“

Dle názoru ČIŽP po doporučených úpravách byly zásahy v srpnu 2011 na uvedené lokalitě provedeny tak, aby odpovídaly doporučení ČSO a přiblížily se i kritériím uvedeným v posudku. Vzhledem k tomu, že pro provádění zásahů v této lokalitě, která se nachází v jádrovém území výskytu tetřeva, jak je uvedeno výše, nebyla stanovena výjimkou přípustná míra zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněného živočicha, ani stanovena doba provedení, konstatuje ČIŽP, že zde došlo k ne zcela pozitivním zásahům do biotopů tetřeva hlušce a také že zde docházelo k rušení jedinců tohoto druhu, jak je uvedeno výše. Pokuta se však ukládá jen za zásahy do biotopů.

V letošním roce (2012) byla celá lokalita zahrnuta do bezzásahového režimu, a to na základě předpokladu nového vymezení I.zón NPS.

Na Ztraceném

První kontrola na této lokalitě byla provedena dne 21.07.2011 v okolí Ptačího potoka, jižně od I. zóny č. 61. V době kontroly bylo vyznačeno ke kácení cca 6 tisíc m³ dřevní hmoty napadené lýkožroutem smrkovým s tím, že napadení bylo ve všech stádiích vývoje lýkožrouta smrkového a další napadené stromy přibývaly. S kácením a odkorňováním napadených smrků bylo započato v porostu 44C7 – cca 250 m³. Před kácením byl Správou zpracován „Protokol pro sanitární zásah“ (č. 19DC23a ze dne 01.07.2011), ve kterém byl vydán souhlas k provedení zásahu a byla odsouhlasena i technologie zásahu – těžba motorovou pilou v kombinaci sloupáním na stojato, a také ponechání 50 % dřevní hmoty k zetlení. V odůvodnění protokolu je uvedeno – z důvodu L 9.2B - Přírodní naturový biotop převládající SLT 8Q s kombinací 8R – rašelinná smrčina. Bez informace o výskytu zvláště chráněných druhů. Stromy určené k loupání měl vyznačit odbor ochrany přírody a výzkumu před zásahem. Obdobné protokoly byly zpracovány Správou i pro další porosty v předmětné lokalitě.

K výskytu zvláště chráněného druhu tetřev hlušec v předmětné lokalitě si ČIŽP doplnila informace z nálezoové databáze, kde byly dokladovány výskyty tetřeva z okolí lokality, od místa provádění kácení cca 1000 m a více. ČIŽP konstatovala, že v případě, že bude zásah proveden relativně šetrnými způsoby vůči stanovišti, v pozdním období vyvádění mláďat a v lokalitách s ojedinělým výskytem zvláště chráněného druhu tetřeva hlušce, nebude ČIŽP zahajovat řízení o omezení nebo zákazu činnosti v oblasti Ptačího potoka. ČIŽP upozornila Správu, aby dodržela základní ochranné podmínky pro národní parky (§16 zákona ZOPK). ČIŽP vyslovila názor, že není v tomto období a v této lokalitě nutná výjimky z ust. § 50 ZOPK pro druh tetřev hlušec s ohledem na jeho možné rušení. Tento názor však nebyl zcela správný a byl vypořádán výše. Další šetření bylo provedeno dne 16.08.2011 a bylo zjištěno, že na deseti místech v této lokalitě bylo zpracováno kácením a odkorňováním motorovým odkorňovačem 4200m³ dřevní hmoty a bylo oloupano na stojato 1300m³. Celková plocha, na které bylo prováděno kácení a odkorňování kůrovci napadených smrků v odděleních 44 a 45, přesáhla 5 ha a na rozhraní porostů 44D a 45C byla kácením zasažena plocha cca 2,3 ha. Asanace těžbou i loupáním na stojato dále pokračovalo, zhruba v poměru 4:1. Posouzení vlivů zásahů na stanoviště tetřeva bylo provedeno v rámci správního řízení. Posudek

Univerzity Karlovy uvádí, že „menší vykáčené plochy o rozsahu několika arů ve východní části lokality (oddělení 44) nemusí pro tetřeva představovat podstatné zhoršení podmínek, zvláště pokud byla podstatná část stromů ponechána bez zásahu nebo asanována odkorněním na stojato. Tyto vykáčené plochy mohou dokonce atraktivitu stanovišť pro tetřeva zvyšovat, neboť na nich lze předpokládat rozvoj podrostu, včetně pro tetřeva důležitých borůvek. Tento závěr však neplatí pro velkou vykáčenou plochu na jihozápadním okraji lokality (oddělení 45). Tato vykáčená plocha odděluje zbytek lokality od navazujících porostů a také od jádrové populace tetřeva. Nejedná se zřejmě o nepřekonatelnou překážku, může však snižovat atraktivitu lokality. Hlavně je však pro tetřeva zcela nevhodné vytvoření rozsáhlé plochy, na níž byla odstraněna valná většina stromového patra. Ponechání pokácených stromů na místě zablokuje na dlouhou dobu pro tetřeva žádoucí sukcesi podrostu.“

Vzhledem k tomu, že pro provádění zásahů v této lokalitě, nebyla stanovena výjimkou přípustná míra zasahování do přirozeného vývoje, posudek zpracovaný UK navíc vyhodnotil jako významně negativní zásahy provedené v jihozápadní části lokality, byla za činnosti v této lokalitě uložena pokuta.

Ad.B.

V ust. § 16 odst.1 písm.a) ZOPK je stanoveno, že na celém území národních parků je zakázáno hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch. V komentáři k ZOPK publikovaném v roce 2007 se k ust. § 16 odst.1 písm. a) mimo jiné uvádí: *Základním cílem ochrany kategorie národní park je ponechání ekosystémů na převážné většině plochy samovolnému vývoji s uplatněním přírodních procesů. Zároveň však určité zásahy nelze vyloučit zcela a trvale. Na území národních parků jsou zakázány například následující způsoby hospodaření využívající intenzivní technologie (prostředky a činnosti), které mohou způsobit podstatnou změnu v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů:*

- *obnovní postupy uplatňované v lesních porostech, které vedou ke snižování podílu zastoupení lesních porostů odpovídajících některé z vývojových fází přirozeného lesa (fáze zmlazování, optima a rozpadu) pod úroveň jeho přirozeného zastoupení v rámci daného typu lesa;*
- *používání biocidů při ochraně lesa.*

(Miko, L., Borovičková, H. a kol. Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář. 2. vydání. Praha. C.H.Beck, 2007, str. 139-140, zkráceno)

B.1. Používání biocidů při zásazích proti šíření kůrovců v NPŠ není žádnou novinkou. V posledních letech (2010, 2011 i 2012) vydávala výjimky podle ust. § 43 odst. 3 ZOPK k použití biocidů (prostředku Vaztak 10EC) Správa, v předchozích letech pak Vláda ČR. Při povolování výjimek Správou však opakovaně došlo (v roce 2010 i v roce 2011) ke zpoždění vydání výjimek a po jistou dobu (období jarního rojení lýkožrouta smrkového) byl tento přípravek aplikován na obranná zařízení a tato pak byla umístěna na vybraných lokalitách na všech územních pracovištích Správy (v podstatě, i když nesouvisle, tak na celém území NPŠ) bez platné výjimky. Konkrétní zjištění jsou uvedena v protokolech z kontrol provedených k uvedené problematice a jejich výstupy jsou uvedeny v úvodu odůvodnění tohoto rozhodnutí. ČÍŽP bylo toto jednání Správy vyhodnoceno jako pochybení s malým vlivem na složky chráněné podle ZOPK. Správa postupovala při rozmístění obranných zařízení obdobně jako v předchozích letech, podmínky pro jejich rozmístění byly oproti předchozím výjimkám zpříšňovány. Správa v této věci konala, nicméně nedostatečně. I za takovéto pochybení je nutno uložit sankci, a to zejména z preventivně výchovných důvodů. Správa, která je i

orgánem ochrany přírody, si musí být vědoma možných průtahů při správních řízeních a jednat rychle a včas.

B.2. Provádění lesnických činností – kácení smrků napadených lýkožroutem smrkovým, odkorňování dřevní hmoty, případně vyklízení dřevní hmoty, v jejichž důsledku došlo k podstatným změnám v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů.

Podkladem pro vyhodnocení možných vlivů činností na ekosystémy ve vybraných lokalitách byly protokoly sepsané ČIŽP, vyjádření Správy a znalecké posudky.

K jednotlivým lokalitám:

Na Ztraceném

Při provádění šetření v lokalitě Na Ztraceném vznikla polemika k pojmu holina. Iniciovala ji Správa, důvodem byl obsah odůvodnění usnesení vydaného MŽP dne 13.04.2011 pod č.j. 25240/ENV/11, 427/640/11, kterým MŽP postoupilo zpět žádost Správy o udělení souhlasu dle § 22 ZOPK, a následně i dopis MŽP adresovaný ČIŽP dne 26.07.2011 pod č.j. 58743/ENV/11, 1111/640/11. V odůvodnění usnesení vydaného MŽP je mimo jiné uvedeno, že: *„Realizaci v žádosti nastíněných činností lze jednoznačně předpokládat vznik menších či větších ploch po těžbě – tzv. holin. Vznik holin lze považovat za podstatnou změnu ve smyslu výše uvedeného ustanovení zákona, a to zvláště v těch případech, kdy zasahuje celou jednotku prostorového rozdělení lesa. Radikálním způsobem se mění světelný režim a mikroklíma. Rozsah změn je dán povahou smýceného porostu a velikostí holé seče. Lze konstatovat, že vznikem holin dojde k výrazné změně biocenózy. Příčinou je změna stanovištních podmínek (ekotopu). Mízí stromové dřeviny jako edifikátory, radikálně se mění světelný, teplotní, vláhový i živinový režim. Každý druh organismu vykazuje jistou míru ekologické specializace. Je tudíž logické, že jiným ekologickým podmínkám odpovídá jiné složení biocenózy. Ekologicky přizpůsobivé druhy lesního prostředí jsou schopny alespoň se sníženou vitalitou přežít v extrémním prostředí holin. Je však velké množství druhů, které jsou existenčně vázány na vyrovnané prostředí lesního porostu; tyto druhy buď na holinách žijí, nebo se na nich neudrží vůbec.“*

Správa ve vyjádření k protokolu ČIŽP ze dne 16.08.2011 mimo jiné uvedla, že *„v NPŠ prakticky nemůže vzniknout žádná plocha, která by mohla být nazvána holinou, protože v NP má prostor přirozená sukcese po dobu 30 let a odkázala na rozhodnutí vydané MŽP dne 30.01.2008 pod č.j. 80447/ENV/07- 3823/620/07, kterým byla doba pro zalesnění a zajištění v NPŠ prodloužena na 30 let.“* K lokalitě Na Ztraceném Správa uvádí, *„že zde bylo za posledních deset let vysazeno 48000 sazenic smrku, existuje zde dobře vyvinuté zmlazení smrku a veškerá pokácená hmota zůstala na místě.“* Správa upozorňuje na jiné pokácené souvislé plochy lesa na území NPŠ, jako příklad uvádí okolí jezera Laka a lokalitu Říjiště pod Plešným jezerem. *„V lokalitě Laka vznikla souvislá holina 42 ha, přičemž v managementu typu A je to souvislá plocha 7,2 ha. V lokalitě Říjiště vznikly dvě souvislé plochy v celkové výměře 22,1 ha, obě v managementu typu A, stejném jako Na Ztraceném. V lokalitě Na Ztraceném se v roce 2011 postupovalo proti kůrovci s maximální obezřetností a bylo kombinováno kácení kůrovcem napadených stromů s metodou loupání na stojato. Počet druhů se na ploše nezměnil. Na jednotku plochy zde zůstaly zachovány všechny strukturní prvky lesa. Nedošlo ke kompletnímu smýcení 100% stromů a odvozu dřeva z plochy“.*

ČIŽP si při kontrolách vyžádala předložení interních protokolů, které vypracovala Správa k zásahům v roce 2011 pro lokalitu Na Ztraceném. V těchto protokolech (č.19DC23a ze dne 01.07.2011, 19DC25 ze dne 01.07.2011, 19DC33 ze dne 12.07.2011, 19DC51 ze dne 22.07.2011 a 19DC57 ze dne 27.07.2011) Správa vyhodnocovala vliv zásahu na strukturu, funkčnost a zachovalost ekosystému. Vyhodnocení bylo provedeno zaškrtnutím jednoho z čísel na škále od 1 do 5, s tím, že 1 znamená nejméně intenzivní a 5 nejvíce intenzivní. Pro tuto lokalitu bylo předloženo pět protokolů, z toho je 1x uvedeno, že zásah nebude mít vliv na

ekosystém (malý objem zásahu, loupání na stojato), 1x je uvedeno, že bude mít vliv, ale bez vyznačení číselné hodnoty (původně bylo v této části porostu doporučeno jen loupání na stojato, následně ale bylo doplněno i kácení), 2x je vyznačena hodnota 3 a 1x hodnota 4. Z uvedeného vyplývá, že Správa ve svých protokolech vyhodnotila vlivy na ekosystémy v některých částech předmětné lokality jako středně a více intenzivní, což by se do terminologie ZOPK mohlo přeložit tak, že zde dojde k podstatným změnám ekosystémů. Posudek Univerzity Karlovy popisuje stav lokality a vlivy zásahů takto: „*Prováděný zásah zásadně změnil stanovištní podmínky – došlo k výraznému narušení půdního povrchu, což se projevuje ve zvýšené míře na podmáčených půdách. Prováděná asanace zničila velkou část již existujícího zmlazení jak přímo (mechanické poškození, akumulace klestu a kůry a dřeva), tak i nepřímo díky přímému oslunění, vysychání stanoviště apod. Lokální hromadění rozdrčené kůry a dřeva na půdním povrchu může v budoucnu vést ke změnám půdně-chemických vlastností, což může způsobit změny ve složení edafonu. Odkornění veškerého dřeva povede k tomu, že budoucí lignikolní společenstva hub na tomto dřevě budou druhově odlišná od společenstev vznikajících na neasanovaném dřevě mrtvých stromů. Současně bude mít toto dřevo zřejmě jen malý význam pro další obnovu dřevin. Procesy samovolné obnovy budou výrazně zpomaleny a omezeny.*“ V závěru k této lokalitě se v posudku pak mimo jiné uvádí: „*Velkoplošné asanační kácení v roce 2011, při němž byla pokácena většina dospělých stromů (cca 4-5000 ks) na rozloze přibližně 32 ha mělo na tuto cennou lokalitu silně negativní vliv, spočívající v zásadní změně složení stromového patra a následné změně mikrostanovištních podmínek, jež bude mít silně negativní vliv na biodiverzitu celého ekosystému – rostlinného podrostu, hub, bezobratlých i půdní bioty.*“

Ve vyjádření Správy ze dne 07.02.2012 k posudku zpracovanému Univerzitou Karlovou se namítá, že „*se jedná o kulturní hospodářský les, nikoli o les přirozený a že kromě kácení bylo použito také loupání na stojato.*“

Posudek zpracovaný Mgr.Chvojkovou konstatuje, že „*posuzovaná činnost na lokalitě Na Ztraceném spadá do definice činnosti uvedené v komentáři k ZOPK publikovaném v roce 2007, že se jedná o obnovní postupy uplatňované v lesních porostech, které vedou ke snižování podílu zastoupení lesních porostů odpovídajících některé z vývojových fází přirozeného lesa a konstatuje, že na lokalitě Na Ztraceném došlo k podstatné změně ve struktuře a funkci ekosystémů.*“

Hodnotenie vplyvu fyto-sanitárnych zásahov v NP Šumava zpracované Mgr. Pospiechovou naopak vyslovuje obdobný názor jako Správa – „*protože asanace probíhala v kombinaci kácení a loupání na stojato nevznikly holiny, na lokalitě je dostatek zmlazení přirozeného i z výsadb. Ve výsledku pak konstatuje, že nedošlo ke změně struktury lesního ekosystému, protože zůstaly zachovány všechny strukturní prvky lesa.*“

Oblast pod jezerem Laka

Posudek zpracovaný Univerzitou Karlovou popisuje lokalitu takto: „*Velkoplošné asanace v návaznosti na rozsáhlé bezzásahové území Plesná – Ždánidla byly provedeny v území o nadmořské výšce méně než 1200 m n.m., ve kterém se před kůrovcovou gradací nacházely spíše stejnověké a nedostatečně horizontálně i vertikálně strukturované porosty se zastoupením smrku, které bylo výrazně vyšší, než by odpovídalo přirozené skladbě lesa. Tyto porosty byly vůči kůrovcové gradaci málo odolné, a proto zde došlo k rozsáhlému napadení. Z hlediska územní strategie péče o ekosystémy národního parku a především s ohledem na zachování významně cennějších a zachovalejších porostů ve vrcholových partiích hor Plesná a Ždánidla byly asanace umístěny do území porostů více člověkem v minulosti pozmeněných, jejichž nižší ekologická hodnota může být vhodně provedenou výsadbou dřevin odpovídající místním stanovištním podmínkám významně vylepšena. V závěru je uvedeno: V oblasti pod*

jezerem Laka nedošlo v důsledku asanačního kácení k podstatným škodám na biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, neboť ekosystémy v těchto lokalitách se druhovým složením liší od ekosystémů zde se přirozeně vyskytujících.“

Ve vyjádření Správy ze dne 07.02.2012 k posudku zpracovanému Univerzitou Karlovou je vysloven nesouhlas s výše uvedeným vyhodnocením, a zdůvodněn tím, že „vznikla souvislá holina cca 42 ha, byla zde ze 100% smýčena i rašelinná smrčina v souvislé ploše přes 6 ha.“

Lokalita Říjiště

Posudek zpracovaný Univerzitou Karlovou provedené zásahy na této lokalitě a jejich vlivy na ekosystémy vyhodnotil obdobně jako u jezera Laka a to tak, že „zásahy nedošlo k podstatným škodám na biologické rozmanitosti struktuře a funkci ekosystémů, neboť ekosystémy v těchto lokalitách se druhovým složením liší od ekosystémů zde se přirozeně vyskytujících.“

Správa s tímto vyhodnocením nesouhlasí obdobně jako v předchozím případě a odkazuje na velikost zasažené plochy cca 22 ha.

Z podkladů pro tuto lokalitu (např. mapové informace poskytnuté Správou zpracovatelům posudku za Univerzitu Karlovu) vyplynula pro správní řízení podstatná informace, že vzrostlé smrky byly na předmětné lokalitě odkáceny a vyklizeny již v roce 2009. V roce 2010 práce na této lokalitě probíhaly jen na okrajích asanované plochy. S ohledem na ustanovení § 88 odst.4 ZOPK, kde je uvedeno, že pokutu lze uložit nejpozději do tří let ode dne, kdy k protiprávnímu jednání došlo, nebyla tato lokalita dále vyhodnocována. Za provedení činností v této lokalitě nebyla uložena sankce.

Oponentní posudek zpracovaný prof.Mrkvou k problematice možných změn ekosystémů neuvádí žádné konkrétní informace, pouze shrnuje, že „je potřeba si ujasnit, zda se usiluje o přirozený stav smrčín a ekosystémů, které budou moci hostit také jejich přirozené zoocenózy, včetně ptáků a pak se nevyhneme určité míře intervence.“

Vyhodnocení ČIŽP:

Výše uvedené doklady prezentují opět dva rozdílné názory na prošetřovanou problematiku. Nejednotné jsou i informace o původním stavu porostů, zda se jedná o stav přirozený či přírodě blízký, nebo dokonce lesní porosty silně ovlivněné činností člověka. Správa při prvotním posuzování zásahů (ve svých interních protokolech) zaujímala jiný postoj k vyhodnocení vlivů na ekosystémy než v průběhu šetření ČIŽP a ve správním řízení. V citovaném komentáři k ZOPK se hovoří o tom, že na území národního parku je cílem ponechání ekosystémů samovolnému vývoji, ale nelze provádění zásahů na území národního parku vyloučit zcela. Výběr území, kde zasahovat nebo kterou část ponechat samovolnému vývoji, by měl vyplynout v první řadě ze zonace území národního parku a dále z aktuálního plánu péče. Potřeby provádění akutních zásahů, jejich rozsah a způsob provedení, jako např. v reakci na náhlou změnu stavu území, způsobenou nepředpokládanými nebo náhlými přírodními ale i lidskými vlivy, by pak měly být s ohledem na charakter jejich vlivu řešeny vydáním výjimek. Dosud žádné výjimky z ust. § 16 odst. 1 písm. a) ZOPK s ohledem na možné změny ekosystémů vydány nebyly, ačkoliv plán péče není příliš aktuální a neodpovídá skutečnému stavu území, jeho rozčlenění, ani prováděným zásahům. Byl zpracován pro období 2001 – 2010 a nepostihuje skutečnosti dané změnami zejména v roce 2007 (orkán Kyrill) a dalším období, kdy byla v NPŠ vymezena území s tzv. speciálními managementy. Posudky zpracované k této problematice na konkrétní činnosti na konkrétních lokalitách rovněž nepodávají jednoznačnou odpověď na otázku, zda posuzované činnosti (pracovní postupy) způsobily podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů v posuzovaných lokalitách. Dle názoru ČIŽP lze přesto z výše uvedených podkladů dovodit, že všichni zpracovatelé připouštějí, že na posuzovaných lokalitách došlo ke změně biologické rozmanitosti, a dokonce i ke změně podstatné. Na plochách, ze kterých byly odstraněny

vzrostlé stromy, se zejména se změnou světelných a teplotních podmínek změni rostlinný kryt, na něj jsou pak vázáni zcela jiní živočichové - významné změny jsou např. poměrně rychle zaznamenávány u ptačích druhů, jak je možno zjistit ze zpráv o monitoringu území NPŠ, který provádí ČSO již několik let. Dle názoru ČIŽP není rozhodující to, že se jedná o stav přechodný a nezměnila se druhová skladba zcela. Větší názorové rozdíly se jeví při vyhodnocování změn ve struktuře a funkci ekosystémů. Jestliže se v našem případě jedná o lokality s lesními porosty, pak výchozím stavem a základním prvkem musí být struktura (tedy vnitřní uspořádání) lesního porostu a s tím související výskyty dalších rostlin a také živočichů. ZOPK hovoří v ust. § 16 odst.1 písm. a) o změnách struktury ekosystémů, ale změny nijak nekonkretizuje, ani neuvádí směr těchto změn. (Změna by určitě měla být popsána velikostí a směrem.) Je možno logicky dovodit, že by se v daném případě mohlo jednat o negativní změny, když je tato činnost předmětem zákazu. Ne každá změna však musí mít negativní vlivy pro všechny složky ekosystému. Nicméně pokud se v lesním porostu rychle odstraní všechny nebo téměř všechny vzrostlé dřeviny z určité plochy, jedná se jistě o podstatnou a pravděpodobně i negativní změnu ve struktuře (ve vnitřním uspořádání) ekosystému na předmětné ploše, neboť zmizí významná část základního strukturního prvku, jedna jeho vrstva či dokonce jeho základní stavební jednotka („kostra“). Tuto úvahu lze učinit obecně, bez ohledu na kvalitu či původnost porostu. Upřednostnění zachovalosti či přirozenosti porostu při vyhodnocování negativních dopadů na ekosystém v daném místě má na území parku jistě svoji logiku, ale nemělo by být rozhodujícím faktorem pro vyhodnocení změny. Funkce ekosystému, pokud je chápána jako vztahy mezi složkami ekosystému (jako jejich vzájemné interakce), se jistě také významně (podstatně) změni v souvislosti se změnami světelných a tepelných podmínek po odstranění stromového patra v daném místě a čase. Dle názoru ČIŽP tedy na všech posuzovaných lokalitách došlo k podstatným změnám v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému – „lesního porostu“. ČIŽP při posuzování změn dále vyhodnocovala - s ohledem na to, že předmětné lokality nejsou uzavřenými či samostatnými celky, ale jsou součástí větších komplexů - také velikostí zasažených ploch a případně i jejich umístění v lesnicky vymezených celcích. Vede ji k tomu nejen výše uvedené odůvodnění usnesení MŽP („*Vznik holin lze považovat za podstatnou změnu ve smyslu výše uvedeného ustanovení zákona, a to zvláště v těch případech, kdy zasahuje celou jednotku prostorového rozdělení lesa.*“), ale také rozhodnutí MŽP č.j. 18517/ENV/06-972/620/06 ze dne 05.03.2007 a jeho platný - II. Druhý výrok, kde je uvedeno, že „*pokud plocha skupinovitě se vyskytujících kůrovcem napadených živých stromů v rámci 1 kalendářního roku přesáhne výměru více než 5 arů souvislé plochy nebo pokud by pokácením asanovaná plocha v kontextu okolí vytvořila holinu větší než 5 arů souvislé plochy, stanoví způsob provádění asanace závazné odborné stanovisko Správy.*“ Odborné stanovisko Správy je uvedeno v interních protokolech a popisuje zejména tyto skutečnosti – „*Strukturu, funkčnost a zachovalost ekosystémů a vyhodnocení míry jejich ovlivnění požadovaným zásahem.*“ Pokud by byly porovnávány plochy obou předmětných lokalit, jistě by jako významněji negativní vyšlo vyhodnocení pro lokalitu u jezera Laka než pro lokalitu Na Ztraceném. Vyhodnocení je vždy závislé na volbě kritérií pro posuzování. Tato kritéria by však měla vymezit Správa nebo MŽP před prováděním zásahů, opět to není předmětem tohoto správního řízení. Rozhodně by však kritériem pro posuzování zásahů neměly být objemy těžeb vztažené na obecnou jednotku plochy (hektar), jako navrhovala Správa při provádění kontrol v letošním roce (2012), neboť stávající porosty jsou ve většině případů již značně postižené těžbami, proředěné, některé části porostů jsou již zcela suché nebo usychají. Objem těžeb nic neříká o skutečné intenzitě zásahu a tedy ani o podstatnosti změny a jejích důsledcích, zda ještě zůstávají na vymezené ploše nějaké vzrostlé, nejlépe živé, stromy nebo zda je plocha téměř bez vzrostlých stromů, přičemž tato posuzovaná plocha (porost) může mít navíc různou rozlohu.

Vypořádání námitek účastníků řízení:

Účastníci řízení – Správa i obce – namítali podjatost jednoho z posuzovatelů a požadovaly, aby posudek zpracovaný Univerzitou Karlovou nebyl zařazen mezi podklady pro rozhodnutí. Jak je uvedeno výše, ČÍŽP pracovala se všemi podklady jako se zdroji informací k posuzované problematice, žádný z podkladů neupřednostnila. Stejně platí i pro námitku Správy, která požadovala, aby nebyl jako podklad pro řízení zařazen posudek zpracovaný Mgr. Chvojkovou a předaný ČÍŽP Hnutím DUHA. Ze zásady zákonnosti a dalších základních zásad činnosti správních orgánů, jakož i ze skutečnosti, že výčet podkladů pro vydání rozhodnutí (§ 50 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů) je příkladný, vyplývá, že materiály zaslané neúčastníky správního řízení nemůže ČÍŽP bez dalšího přehlédnout, pokud se přímo vztahují k otázce, jejíž řešení je předmětem řízení (jako tomu bylo v tomto případě). Znalecký posudek Mgr. Evy Chvojkové byl předložen správnímu orgánu v souvislosti s jeho úřední činností a je listinou, kterou je možné provést jako důkaz. ČÍŽP usoudila, že listina poskytnutá neúčastníkem řízení (Hnutím DUHA) má vztah k předmětu řízení a hodnotila tento listinný důkaz podle pravidel stanovených správním řádem. Co se týče znaleckého posudku Univerzity Karlovy, i ten ČÍŽP zařadila mezi podklady rozhodnutí. Posudek byl vypracován třemi zaměstnanci znaleckého ústavu, opožděně vznesená námitka podjatosti, o které již nebylo možno rozhodnout, směřovala pouze proti jednomu z nich. Karlova univerzita jako znalecký ústav, který zpracovával posudek svými zaměstnanci, vyloučil podjatost profesora Kindlmanna s odkazem na to, že je uznávaným odborníkem, posudek nevypracovával sám, znalecký posudek opatřil podpisem děkan fakulty.

Odůvodnění uložené pokuty:

Při stanovení výše pokuty se přihlíží podle ust. § 88 odst.3 ZOPK k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy ochraně přírody.

Výrok A

Tetřev hlušec je živočichem zařazeným mezi druhy kriticky ohrožené (viz seznam zvláště chráněných živočichů uvedený ve vyhlášce MŽP č. 395/1992 Sb.). Pro jakoukoliv činnost, jejímž průvodním jevem by mohlo být rušení tetřeva hlušce je nezbytná výjimka dle § 56 ZOPK. Pokud není výjimka ze zákazu rušení povolena, jedná se o rušení nedovolené, a jelikož rušení je uvedeno v příkladném výčtu škodlivých zásahů do přirozeného vývoje živočichů obsaženém v § 50 odst. 2 ZOPK, je nedovolené rušení nedovoleným zásahem do přirozeného vývoje zvláště chráněného živočicha, naplňujícím závěrečnou část popisu skutkové podstaty správních deliktů dle § 88 odst. 1 písm. e) ZOPK. Zákaz rušení obsažený v ust. § 50 odst. 2 ZOPK je paušální a podmínkou pro sankcionování nedodržení tohoto zákazu není dokazování stupně intenzity rušení, ale k intenzitě je přihlíženo při stanovení výše pokuty. Posuzování případných dopadů rušení na populaci druhu rovněž není při ukládání sankce potřeba. ČÍŽP vyhodnotila, že ve všech posuzovaných lokalitách, byl tetřev hlušec nedovoleně rušen, a pro jednotlivé lokality posoudila i intenzitu - od malé až po velkou, i když s omezeným plošným dopadem. V případě rušení tetřeva při odstraňování souší podél turistických cest přihlédla ČÍŽP i k tomu, že zde docházelo ke střetu zájmů na ochraně přírody (ochrana zvláště chráněného druhu živočicha) a zájmu na ochraně lidského zdraví a bezpečnosti na turisticky využívaných stezkách. Nicméně i v tomto případě Správa měla mít vydanou výjimku podle ust. § 56 ZOPK; pro rok 2012 byla výjimka pro kácení souší již vydána.

Při posuzování zásahů do biotopů tetřeva hlušce ČÍŽP postupovala obdobným způsobem. Protože nebyla stanovena výjimkou přípustná míra zasahování do biotopů a zásahy proti kůrovcům byly prováděny na prošetřovaných lokalitách s rozdílnou razancí, doplnila si pro

vyhodnocení jejich vlivů podklady, jak je uvedeno výše. Ve výsledku ČIŽP vyhodnotila zásahy na lokalitě Bavorská cesta (jádrové území výskytu tetřeva hlušce) jako s malým dopadem na biotop, v lokalitě Na Ztraceném (okrajová část vymapovaného výskytu tetřeva hlušce) rovněž s malým dopadem na biotop.

Újma hrozící ochraně přírody byla vzhledem k počtu lokalit a jejich umístění, v porovnání s územím, ve kterém se předmětný zvláště chráněný druh vyskytuje a využívá ho, vyhodnocena jako malá. Protiprávní jednání však bylo vyhodnoceno jako velmi závažné, neboť se protiprávního jednání dopustila právnická osoba, která má na rozdíl od jiných subjektů dopouštějících se správních deliktů zcela výjimečné postavení – ve svěřeném území národního parku zajišťuje hospodaření s lesním majetkem ve státním vlastnictví, vykonává zde státní správu v ochraně přírody a krajiny a zároveň zde plní i úkoly odborných organizací ochrany přírody. Navíc Správě již byla v roce 2007 uložena ČIŽP pokuta za rušení tetřeva hlušce při pořádání exkurzí na trase Březník – Modrý sloup v období září až říjen 2006 ve výši 150 000 Kč.

Výrok B

Podle ustanovení § 16 odst.1 písm. a) ZOPK je zakázáno na celém území národního parku hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů nebo nevratně poškozovat půdní povrch. Jednou ze zakázaných činností je používání biocidů na území národního parku. Výjimka ze zákazu používat biocidy je vydávána každoročně. V roce 2010 a 2011 byla výjimka vydána opožděně, až po rozmístění obranných zařízení ošetřených insekticidním přípravkem. Byla tedy vykonána ve zvláště chráněném území činnost zakázaná, a tím byla naplněna skutková podstata správního deliktu, a proto je ČIŽP povinna uložit pokutu podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK. I když byl skutek vyhodnocen jako formální pochybení, s odkazem na úvodní větu § 88 odst. 2 ZOPK – „orgán ochrany přírody uloží pokutu“ (tedy jedná obligatorně) – nelze upustit od uložení pokuty.

Dalšími posuzovanými činnostmi bylo provádění lesnických činností – kácení smrků napadených lýkožroutem smrkovým, odkorňování dřevní hmoty, případně vyklizení dřevní hmoty, na vybraných lokalitách. Činnosti na dvou lokalitách byly vyhodnoceny jako takové, že v jejich důsledku došlo k podstatným změnám v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, tedy k činnosti zakázané. Vzhledem k rozsahu zasažených ploch byly činnosti na lokalitě pod jezerem Laka vyhodnoceny jako významněji negativní než v lokalitě Na Ztraceném. Újma vzniklá ochraně přírody byla vzhledem k počtu posuzovaných lokalit a jejich umístění, v porovnání s územím, na kterém se ještě lesní porosty na území NPŠ nacházejí, vyhodnocena jako malá. Protiprávní jednání však bylo vyhodnoceno stejně jako ve výroku A jako velmi závažné s ohledem na právnickou osobu, která se správního deliktu dopustila.

ČIŽP nemohla přehlédnout ani skutečnost, že Správa byla v usnesení MŽP ze dne 13.04.2011, č.j. 25240/ENV/11, 427/640/11 upozorněna na to, že „*k činnostem, které by nebyly v souladu se základními ochrannými podmínkami národních parků podle ust. § 16 zákona, je třeba povolení výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle ustanovení § 43 a § 56 zákona*“. Část pokutovaných jednání realizovaných v roce 2011 prováděla Správa i přesto, že jí byl znám obsah odůvodnění tohoto usnesení.

Povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou byla účastníkovi řízení uložena z důvodu, že toto správní řízení bylo vyvoláno porušením zákonných povinností z jeho strany. Náklady řízení činí 2 500 Kč, neboť paušální částka dle § 6 odst. 1 vyhl. č. 520/2005 Sb., o

rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, a o výši paušální částky nákladů řízení, tzn. 1000,- Kč, byla dle § 6 odst. 2 téže vyhlášky zvýšena o částku 1500,- Kč, neboť byl přibrán znalec.

Dělení pokuty

Podle zákona č.388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, připadá 50% pokuty obcím, na jejichž správním území ke správnímu deliktu došlo. Polovina pokuty se tedy rozdělí takto:

Výrok A – 125 000 Kč - pro obce: Horní Planá (IČ: 00245895, č.úctu: 1800129544/0600); Nová Pec (IČ: 00250619, č.úctu: 662005329/0800); Modrava (IČ: 00573418, č.úctu: 26722-351/0100); Prášily (IČ: 43313957, č.úctu: 31927351/0100).

Výrok B – 100 000 Kč – pro obce: Železná Ruda (IČ: 00256358, č.úctu: 822561309/0800); Čachrov (IČ: 00255319, č.úctu: 4427351); Prášily (IČ: 43313957, č.úctu: 31927351/0100); Hartmanice (IČ: 00255467, č.úctu: 0822577319/0800); Rejštejn (IČ: 00256048, č.úctu: 5921-351/0100); Kašperské Hory (IČ: 00255645, č.úctu: 822690389/0800); Srní (IČ: 00256081, č.úctu: 27-2141190257/0100); Modrava (IČ: 00573418, č.úctu: 26722-351/0100); Horská Kvilda (IČ: 00573426, č.úctu: 26722351/0100); Kvilda (IČ: 00250511, č.úctu: 155234194/0300); Borová Lada (IČ: 00250341, č.úctu: 197824176/0300); Nové Hutě (IČ: 00583316, č.úctu: 661628399/0800); Nicov (IČ: 00583405, č.úctu: 661631379/0800); Stachy (IČ: 00250678, č.úctu: 1725281/0100); Horní Vltavice (IČ: 00250422, č.úctu: 2920-281/0100); Strážný (IČ: 00250694, č.úctu: 3446480217/0100); Lenora (IČ: 00250538, č.úctu: 2824281/0100); Volary (IČ: 00250830, č.úctu: 1223281/0100); Stožec (IČ: 00250686, č.úctu: 5929281/0100); Nová Pec (00250619, č.úctu: 662005329/0800); Želnavá (IČ: 00583154, č.úctu: 5224-281/0100); Horní Planá (IČ: 00245895, č.úctu: 1800129544/0600).

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat podle ust. § 81 správního řádu do 15 dnů ode dne jeho doručení k Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy II, podáním učiněným u zdejšího Oblastního inspektorátu České inspekce životního prostředí, U Výstaviště 16, 370 01 České Budějovice, číslo datové schránky v3cdzr7. Uvedená lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne, který bezprostředně následuje po dni, ve kterém bylo toto rozhodnutí účastníkem řízení převzato. Případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den.

„Otisk úředního razítka“

RNDr.Koubalíková Jitka
vedoucí oddělení ochrany přírody

Rozdělovník :

A) Účastníci řízení

1. Správa NP a CHKO Šumava, 1.máje 260, 385 01 Vimperk

2. Město Železná Ruda, Klostermannovo náměstí 295, 340 04 Železná Ruda
3. Městys Čachrov, Čachrov 55, 339 01 Klatovy
4. Obec Prášily, Prášily 110, 342 01 Sušice
5. Město Hartmanice, Hartmanice 75, 341 81 Hartmanice
6. Město Rejštejn, Náměstí Svobody 1, 341 92 Kašperské Hory
7. Město Kašperské Hory, Náměstí 1, 341 92 Kašperské Hory
8. Obec Srní, Srní 113, 341 92 Kašperské Hory
9. Obec Modrava, Modrava 63, 341 92 Kašperské Hory
10. Obec Horská Kvilda, Horská Kvilda 40, 384 93 Kvilda
11. Obec Kvilda, Kvilda 17, 384 93 Kvilda
12. Obec Borová Lada, Borová Lada 38, 384 92 Borová Lada
13. Obec Nové Hutě, Nové Hutě 108, 385 01 Vimperk
14. Obec Nicov, Nicov 33, 384 73 Stachy
15. Obec Stachy, Stachy 200, 384 73 Stachy
16. Obec Horní Vltavice, Horní Vltavice, 384 91 Horní Vltavice
17. Městys Strážný, Strážný 37, 384 43 Strážný
18. Obec Lenora, Lenora 36, 384 42 Lenora
19. Město Volary, Náměstí 25, 384 51 Volary
20. Obec Stožec, Stožec 54, 384 44 Stožec
21. Obec Nová Pec, Nová Pec 43, 384 62 Nová Pec
22. Obec Želnavá, Želnavá 2, 384 51 Volary
23. Město Horní Planá, Náměstí 54, 382 26 Horní Planá

B) Vlastní

C) Na vědomí – po nabytí právní moci:

ČIŽP –Ř , OOP a OEP, Na Břehu 267, 190 00 Praha 9